

SEMMELWEIS EGYETEM TESNEVELÉSI ÉS
SPORTTUDOMÁNYI KAR
SPORTSZERVEZŐ SZAK

Egy új sportesemény, a jégkorong Winter Classic Magyarországon

Szakdolgozat

Témavezető: Dr. Géczi Gábor

Készítette: Marosi Zoltán

Köszönetnyilvánítás

Mindenekelőtt szeretnék köszönetet nyilvánítani minden tanárnak a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi karán, de közülük is külön köszönet Dr. Géczi Gábor egyetemi adjunktusnak, mint témavezető tanáromnak.

Ezen kívül a Magyar Jégkorong Szövetségnek, hogy rendelkezésemre bocsátották adataikat a Winter Classic-kal kapcsolatban. Valamint a jegkorong.blog.hu szerkesztőjének, Halász Zoltánnak, aki hatalmas segítséget nyújtott a kérdőívem minél szélesebb körben történő terjesztéséhez.

Ez a dolgozat az ő segítségük és támogatásuk nélkül nem valósulhatott volna meg.

„The Winter Classic has become an extremely successful event and a powerful brand.”

„A Winter Classic egy különösen sikeres eseménnyé, és egy erős márkává vált.”

Michael Ozanian a Forbes magazin szerkesztője

Fordította: szerkesztő

1 Tartalomjegyzék

I.	BEVEZETÉS	5
II.	WINTER CLASSIC TÖRTÉNETE	8
1.	GÁLAMÉRKŐZÉS LAS VEGASBAN.....	8
2.	„COLD WAR” [HIDEGHÁBORÚ]	8
3.	HERITAGE CLASSIC [ÖRÖKSÉG KLASSZIK]	9
4.	FROZEN TUNDRA HOCKEY CLASSIC [FAGYOTT TUNDRA].....	10
III.	NHL WINTER CLASSIC	11
1.	RALPH WILSON STADIUM, BUFALLO 2008	11
2.	WRIGLEY FIELD, CHICAGO 2009	12
3.	FRENCH PARK, BOSTON 2010	13
3.1	Merchandising, szponzoráció:	15
3.2	Overnight rating [nézettség]:	16
3.3	Nézőszám és jegybevétel:.....	18
3.4	Search volume index:	20
IV.	MOL LIGA 2009/2010-ES STATISZTIKAI ADATAI	21
1.1	Nézettség változása 2008/2009-ről:.....	23
1.2	A Mol Liga 2009-2010-es jegy és bérletárak:	24
1.3	Csarnokok kihasználtsága:	25
V.	MOL LIGA WINTER CLASSIC	26
1.1	Interjú Kovács Zoltánnal, az MJSZ főtítkárával:	28
1.2	Költségvetés:	32
1.3	Bevételei tényezők:	33
1.4	Kiadási tényezők:	34
1.5	Marketing:	35
VI.	EGY ESETLEGES 2010/2011 MOL LIGA WINTER CLASSIC	37
1.1	Jegyárak elemzése:	38
1.2	Mely csapatok a befutók?...:	39
1.3	Televíziós közvetítés:	41
1.4	SWOT elemzés:.....	43
VII.	KONKLÚZIÓ	47

I. Bevezetés

Manapság kezd igazolódni az a feltevés, hogy a jégkorong a modern kor sportága. Egyre több nézőt ragad magával szerte a világon. Amerikában az NHL [National Hockey League – nemzeti jégkorong liga] vezetői folyamatosan törik a fejüket, mivel lehetne a ligát és egyben a sportágat népszerűsíteni, és minél több emberrel megszerettetni. Rengeteg ötlet került megvalósításra, többek között az európai edzőtáboroktól kezdve a szakdolgozatom témáját adó Winter Classic-ig. Az esemény minden tekintetben egyedülálló. A modern jégkorongban a mérkőzéseket zárt csarnokokban bonyolítják le, hogy elkerüljék az időjárás viszontagságait. A szabadtéri játék gondolatának a szépsége éppen abban rejlik, hogy a folyamatosan rohanó és modernizálódó világba visszahozzon egy kis nosztalgiaérzést, és hagyományt teremtsen vele. Egy mérkőzés elejéig visszahozza azokat a dolgokat a jégre, amelyek annak idején velejárói voltak a jégkorongnak. Az érzést, hogy tél van, hideg van, esetleg esik a hó és fúj a szél. A játékosok régi emlékeket idéző mezben lépnek pályára, emlékezve ezzel a múltukra, és hogy mit is jelet a csapat szerelésében jégre lépni. Ezeknek köszönhetően a Winter Classic-ot szinte azonnal megszerették az emberek, és manapság Amerikában egy olyan grandiózus eseménnyé nőtte ki magát három év alatt, amely lassan felveheti márkaértékben a versenyt a legnagyobb sporteseményekkel.

Magyarországon sajnos még nem tartozik a jégkorong a legnézettebb és legközkedveltebb sportágak közé. Az MJSZ [Magyar Jégkorong Szövetség] minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy ez a tendencia változzon. Legjobb példa erre, az immár válogatott mérkőzéseken második ízben megrendezésre kerülő „dobj egy macit” kezdeményezés. A célja hogy bevonja a szurkolókat az eseménybe, azzal, hogy megszólítja őket. Mindenkinél lehetőség szerint hoznia kell magával egy plüss állatot, amire már nincs szükségük, és az első hazai gól után a jégre dobálni őket. Az összeszedett macikat pedig zsákokban eljuttatják klinikák és beteg gyerekek számára. A hihetetlen látványos jelenségnek tehát jótékonykodási célja is van. Ezek mellett a szövetség tagjai gondolkodtak, hogy mivel lehetne még látványosabbá tenni a magyar jégkorongot. Az amerikai példára támaszkodva megrendezték a 2009/2010-es Mol Liga alapszakaszában az első Winter Classis-ot. Az eseményre 2009. december 27-én került sor a Ferencvárosi TC fogadta papíron vendégül az Újpesti TE csapatát a Kisstadionban. A mérkőzésen nekem is szerencsém volt részt venni játékosként a Fradi színeiben. Az átélt élmények

segítettek abban, hogy végül a szabadtéri meccs legyen a szakdolgozatom témája. Mivel a jégkorongos társadalom tagja vagyok, engem is foglalkoztat a kérdés, miként lehetne a sportágat megismertetni az emberekkel, és hogy egy olyan szintre jusson el a hoki, hogy nézettségben versenybe szálljon akár a labdarúgással vagy a kézilabdával. Egy olyan sikersportág válhasson a jégkorongból, amely meg tudja alapozni hazánkban a hoki kultúráját, hogy az emberek kijárjanak a mérkőzésekre és egy vasárnapi családi program legyen a helyi csapat rendezvényein részt venni.

Tehát témaválasztásomat semmi nem befolyásolhatta, hiszen OB1-es jégkorongosként elképzelhetetlen lett volna, hogy ne a hoki legyen a középpontban, és ne arra keressek megoldást, miként lehetne a szeretett sportágat népszerűsíteni. A Winter Classic-ot, mint már említettem, személyes élmények és tapasztalatok szeretették meg velem. A szakdolgozatomban arra a kérdésre keresek választ, hogy érdemes lenne-e megrendezni jövőre is az eseményt, és hogy milyen hatással lenne ez a jégkorong jövőjére. Abból a szempontból nehéz dolgom volt, hogy mivel ez egy teljesen új kezdeményezés, nem nagyon volt szakirodalom a témával kapcsolatban, viszont ez meg is erősítette az elhatározásomat, hogy az egyik első legyek, aki mélyebben foglalkozik a Winter Classic-al. Dolgozatom első felében megismertetem az olvasóval az esemény történelmi előzményeit, és elemzem az Amerikában már három alkalommal megrendezésre kerülő alapszakasz mérkőzést. A második felében össze szerettem volna hasonlítani az NHL és a Mol Liga Winter Classic-ot, de mivel annyira klasszisokkal távol van egymástól a két piac és a jégkorong kultúrája, nem lett volna érdemes ezzel foglalkozni. Helyette elemzem a magyar hoki jelenlegi helyzetét és az első decemberi szabadtéri mérkőzést, valamint megvizsgálom egy esetleges második lehetőségét.

A vizsgálatom alapja egy kérdőív, melyet igyekeztem minél szélesebb körben közzé tenni, minél több embert elérve. A célja az volt, hogy felmérjem, mennyien követik nyomon a magyar jégkorong történéseit, és mennyien tudtak az első Winter Classic-ról. Másik célja pedig, a piac felmérése volt, hogy érdemes lenne-e megrendezni jövőre is az eseményt, mennyien lennének rá kíváncsiak. A válaszok nagyon pozitív eredményeket hoztak.

Egy internetes kérdőívről van szó, amelyet a Kerdoivem.hu című oldalon hoztam létre, és egy linkre rákattintva bárki számára elérhetőek voltak a kérdések. Elküldtem ismerőseimnek az iwiw.hu és a facebook.com közösségi portálokon kérve őket, hogy küldjék tovább, valamint a jegkorong.blog.hu szerkesztői által felkerült egy poszt, ahol az

országból bárki számára elérhető volt. Ez az utóbbi megoldás dobott hatalmasat a válaszadók számában, hiszen a jegkorong.blog.hu az ország első számú hokival foglalkozó közösségi oldala, amelyet minden, a sportágot szerető egyén olvas napi rendszerességgel. A kérdőív több mint 3 hétig elérhető volt mindenki számára, és a végén 940-en töltötték ki. A válaszadók átlag életkora 29.6 év. Mondhatjuk, hogy inkább a fiatalok és a fiatal felnőttek érdeklődnek a magyar hoki iránt. A válaszadók között 787 férfi és 253 nő található. Ez igazolja azt, hogy a sportág a keménységével és gyorsaságával inkább a férfi nézőket fogja meg, míg a nők a keménységek, a verekedések és a nagy ütközések miatt nem kedvelik a sportágot. Pedig ezek mind hozzátartozói a jegkorongnak.

A válaszadók közül már az első kérdésnél 41-en „megbuktak”, hiszen nem szeretik a jegkorongot, így nem lehet számon kérni tőlük, hogy mennyire tájékozottak a sportágban. Stratégiai szempontból viszont ők lehetséges fogyasztók, csak meg kell találni a módját, mivel lehetne számukra is érdekessé és látványossá tenni a jegkorongot.

A szakdolgozatom célja tehát bemutatni az amerikai NHL és a magyar Mol Liga Winter Classic-ot, valamint a kérdőívem segítségével felmérjem, hogy érdemes lenne-e megrendezni a második ilyen „téli klasszikus” mérkőzést. Összehasonlítani nem nagyon lehet a két eseményt, mivel a magyar és az amerikai piac annyira különbözik egymástól és egyáltalán nincs egy súlycsoportban. Magyarországon sajnos a jegkorong még társadalmilag nincs olyan helyzetben, hogy lehetne egy mérkőzésen több ezer emberrel számolni bármelyik csapatról van szó, kivéve persze a SAPA Fehérvár AV 19 gárdáját, amely teltházas mérkőzéseket vív az osztrák pontvadászatban.

II. Winter Classic története

1. Gálamérkőzés Las Vegasban¹

Az első nyitott pályás NHL [National Hockey League] mérkőzést 1991. szeptember 27-én játszotta a Los Angeles Kings és a New York Rangers (a liga 1917 óta működik). Az eseményt Las Vegasban rendezték meg 13.000 fős nézettséggel. Ez még nem számított hivatalos alapszakasz mérkőzésnek, hiszen csak a jégkorongot népszerűsítő gálamérkőzés volt. Ennek ellenére alapot adott a későbbiekben kibontakozó hagyománynak. A meccs érdekessége az volt, hogy hihetetlen forróságban játszottak, és a nézők rövid öltözékben voltak jelen. Mindenki számára egy hatalmas élmény volt az esemény, maguk a játékosok is nagyon élvezték az egészet a rendkívüli hőség ellenére. Ekkor még senki nem sejtette, hogy 17 szezonnal később 2008-ban megszületik a Winter Classic.

2. „Cold War” [hidegháború]²

A második szabadtéri, ám már hivatalos jégkorongmérkőzést 2001. október 6-án rendezték meg két rivális egyetemi csapat részvételével. Ez az esemény a „Cold War” [hidegháború] nevet kapta. A két csapat a Michigan State University és az University of Michigan volt. A mérkőzést eredetileg a Munn Ice Arenában játszották volna, amely a Michigan State University jégkorongcsapatának hazai csarnoka. A szervezők viszont nem tartották elegendőnek a csarnok 6.470 fős befogadóképességét erre a rangadóra. Úgy döntöttek, hogy felállítanak egy jégpályát, egy sokkal nagyobb stadionban, a Spartan Stadiumban. Ez a Big Ten Football [egyetemi amerikai futball divízió] konferenciában játszó MSU amerikai futball csapatának hazai stadionja. A mérkőzés 3:3-as döntetlennel végződött, viszont beállított egy rekordot, miszerint ez volt a legtöbb nézőt felvonultató jégkorongmérkőzés, a maga 74.544 fős nézettségével. Ez a rekord a mai napig érvényes, hiszen ezt azóta sem sikerült megdönteni egyetlen hokival kapcsolatos eseménynek sem. Egyéb érdekesség, hogy a rangadót nemzeti televízió, a Fox Sport Detroit közvetítette, és két 300 fős Marching Bandet [főiskolai zenekarok] vonult fel a látvány és a szórakozás kedvéért.

¹ <http://bleacherreport.com/articles/312822-nhls-winter-classic-with-historic-games-comes-classic-pictures-and-comments#page/1> - 2010. 03.25

² [http://en.wikipedia.org/wiki/Cold_War_\(ice_hockey\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Cold_War_(ice_hockey)) – 2010.03.25

3. Heritage Classic [örökség klasszik] ³⁴⁵

A Winter Classic elődjének a Heritage Classic-ot tekintik. A „Cold War” sikeressége felkeltette az NHL vezetőinek figyelmét, és elkezdtek azon gondolkodni, hogy hogyan lehetne egy hasonlóan nagy sikerrel kecsegtető rendezvényt megrendezni a liga keretein belül. Meg is született az ötlet elég hamar. Az esemény 2003. november 22-én, az edmontoni Commonwealth Stadiumban bonyolították le. Látogatottsági mutatói nem haladták meg a „hidegháború” adatait, de az 57.167 néző sem lebecsülendő. Az esemény így is kanadai nézettségi rekordot döntött. Egy igazi „hoki ünnep” volt minden résztvevőnek, hiszen a meccset az Edmonton Oilers fennállásának 25. és az első Stanley Cup győzelemnek a 20. évfordulójának megemlékezésére alkották meg. Hasonló volt a rendezvény szerkezeti felépítése, mint a MOL Liga Winter Classic-é. Két mérkőzést játszottak, elsőként a MegaStars Game [legendák mérkőzése] keretein belül léptek jégre az Edmonton Oilers és a Montreal Canadiens veteránjai többek között Wayne Gretzky, Mark Messier és Guy Lafleur részvételével. A végén Edmontoni 2:0-s sikerrel. Az „öregfiúk” után a két csapat jelenlegi játékosai léptek jégre egy hivatalos alapszakasz összecsapás keretein belül, amely a nap fénypontja volt. A mérkőzésen a Montreal Canadiens diadalmaskodott 4:3-as arányban, mintegy visszavágva az elődeik vereségéért. Érdekességgént párhuzamot vonva a magyar Winter Classic-kal, a ferencvárosi csapat is győzni tudott, miután „elődeik” vereséget szenvedtek az újpesti veteránoktól.

A Heritage Classicot a helyi amerikai futbalcsapat stadionjában játszották 57.167 néző előtt. A mérkőzés érdekessége, hogy a régi időket idéző mínusz 18 fokos hidegben csaptak össze a felek. A mérkőzést a CBC televíziós társaság közvetítette, mely felállított egy rekordot. Ez volt a legnagyobb nézettséget hozó NHL mérkőzés a liga történelmében a maga 2.747 millió nézőjével. Érdekesség, hogy a meccs megjelent egy speciális DVD-n sok extrával.

³ <http://bleacherreport.com/articles/312822-nhls-winter-classic-with-historic-games-comes-classic-pictures-and-comments> - 2010. 03.25

⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Heritage_Classic - 2010.03.25

⁵ <http://sportsmarketing.hu/2009/12/28/winter-classic/> - 2010.03.25

4. Frozen Tundra Hockey Classic [fagyott tundra]⁶⁷

2006. február 11.-én ismét szabadtéri jégkorongmérkőzést rendeztek meg az Egyesült Államokban. A Heritage Classic és az első Winter Classic mérkőzés között bonyolították le. Nem kapott akkora vízhangot, hiszen ismét két egyetemi csapat mérkőzött meg egymással a Wisconsin állambeli Green Bay városában, amelyről sokaknak egyből az NFL csapat jut eszébe. A Lambeau Field-en csaptak össze a felek, amely a Green Bay Packers amerikai futballcsapat hazai stadionja. A két résztvevő fél a hazai gárda, a University of Wisconsin Badgers és a vendég Ohio State University Buckeyes volt. Az eseményre 37.000 néző váltott jegyet, amely sokkal kevesebb volt, mint a „Cold War” rekordot jelentő 74.554 főtől (1.ábra), ám sokkal több, mint a 14.000 fő, akik előtt az egyetemisták hokizni szoktak hétről-hétre. A mérkőzést a Wisconsin nyerte 4:2 arányban.

Legnézettebb szabadtéri jégkorong mérkőzések listája:

	Néző	Helyszín	Dátum	Név
1	74.554	Spartan Stadium	2001. október 6	Cold War
2	71.217	Ralph Wilson Stadium	2008. január 1	Winter Classic
3	57.167	Commonwealth Stadium	2003. nov. 22	Heritage Classic
4	55.031	Camp Randall Stadium	2010. február 6	Camp Randall
5	55.000	Lenin Stadium Moszkva (RUS)	1957. március 5	1957-es Világbajnokság
6	40.890	Lambeau Field	2006. február 13	Frozen Tundra
7	40.818	Wrigley Filed	2009. január 1	Winter Classic
8	38.472	Frenway Park	2010. január 8	Frozen Frenway
9	38.112	Frenway Park	2010. január 1	Winter Classic
10	31.144	Ullevi Gothenburg (SWE)	2009. dec. 28	Winter Classic
...	4500	Kisstadion (HUN)	2009. dec 27	Winter Classic

1.ábra – a legnézettebb nyitott pályás mérkőzések (Forrás:

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_ice_hockey_games_with_highest_attendance)

⁶ http://www.hockeysfuture.com/articles/8331/frozen_tundra_hockey_classic_preview/ - 2010.03.25

⁷ http://badgerherald.com/sports/2006/02/10/uw_awaits_frozen_tun.php - 2010.03.25

III. NHL Winter Classic

1. Ralph Wilson Stadium, Buffalo 2008⁸⁹¹⁰

Az első Winter Classic-ot 2008. Január 1-jén bonyolították le Orchard park városában. Ez volt a hagyományt teremtő esemény első állomása, melyet minden év első napján két NHL csapat részvételével rendeznek meg. Az első hivatalos NHL Winter Classicot a Pittsburgh Penguins és a Buffalo Sabres csapatai vívták. A Ralph Wilson Stadium-ban 71.217 néző jelent meg, mely megdöntötte a legnézettebb NHL mérkőzés csúcsát, amely elismerést a Heritage Classic birtokolt, viszont nem sikerült túlszárnyalni a legnézettebb jégkorongmérkőzés magasságait, mely a Cold War-on lett regisztrálva. Érdekesség, hogy két pittsburghi játékos Ryan Miller és Adam Hall részt vett a Cold War-on a Michigan State University színeiben.

Rendkívüli érdeklődéssel várták az eseményt. Megközelítőleg 41 ezer jegy lett kibocsátva a közönség számára 2007. szeptember 18-án, és rögtön fél óra alatt elkapkodták az összest. A többi jegy a bérleteseknek lett fenntartva. Buffalóban úgy tartották, hogy a jegyek rendkívül gyors elfogyása bizonyíték arra, hogy milyen népszerű a Sabres, és mennyien akarnak része lenni az eseménynek. A hatalmas érdeklődés miatt nagy volt a nyomás a televíziós társaságokon is. Az Egyesült Államokban az NBC, míg Kanadában CBS és az RDS közvetítette a mérkőzést, a rádióban Westwood One XM Satellite Radio sugározta a történeteket. Az esélyegyenlőség miatt néhány különleges szabályt visszaállítani, alkalmazni kellett a mérkőzésen, amelyek, azóta is érvénybe lépnek a Winter Classic mérkőzéseken. Mindkét csapat 30-30 percet játszott a rendes játékidőben a két térfélen, ezt úgy oldják meg, hogy az utolsó játékrész felénél, 10 perc elteltével egy extra térfélcserét hajtanak végre. A hosszabbítást is hasonlóan bonyolították le, két és fél perc elteltével a csapatok átkorcsolyáztak a másik térfélre, a büntetőknél pedig mindkét kapus eldöntheti, hogy melyik kapura szeretnének védeni. Az első Winter Classic hatalmas sikert hozott az Egyesült Államokban. 2009.-ben a SportBusiness Journal és a SportBusiness Daily újságok által meghirdetett szavazáson megnyerte a 2008 év sporteseménye díjat. A szavazáson 5 résztvevő közül választották ki és megelőzte például MLB All-Star, az NBA All-Star mérkőzést vagy éppen a Daytona 500 elnevezésű autóversenyt.

⁸ http://en.wikipedia.org/wiki/2008_NHL_Winter_Classic - 2010.03.27

⁹ <http://bleacherreport.com/articles/312822-nhls-winter-classic-with-historic-games-comes-classic-pictures-and-comments#page/4> - 2010.03.27

¹⁰ <http://nbcsports.msnbc.com/id/22476623/> - 2010.03.27

2. Wrigley Field, Chicago 2009^{11 1213}

A második hivatalos szabadtéri NHL mérkőzést szintén január 1-jén rendezték meg az Illinois állambeli Chicago városában. Ez volt az első Winter Classic, amelynek résztvevői az „original six” [az NHL-t alapító franchise-ok] közül kerültek ki. A két csapat a Chicago Blackhawks és a Detroit Red Wings. Ez volt a két rivális csapat 701. rangadója egymás ellen. A szervezők és a szponzorok olyan újdonságokkal álltak elő, melyeket méltónak találtak a rangadóhoz, és amelyeket követendő példaként lehetne tekinteni a magyarországi szervezők számára.

A Lost Logo Challenge:

A megsponzor igyekezett minél több nézőt a bevonni az eseménybe. A cél az volt, hogy találják meg az egyetlen játékost a jégen, akinek a mezén nem volt rajta a szponzor emblémája. A nézők online csatlakozhattak egy honlapra, a helyi nézők pedig Winter Classic-os távcsöveket kaptak a jobb „leskelődés” céljából. A nyertesek két jegyet vihetek haza a Stanley Cup döntő negyedik mérkőzésére. Akik „csak” részt vettek a játékban, kedvezményeket kaptak a márkaboltokba. A Reebok célja az volt, hogy mindenki figyeljen oda a mezekre. Ebben az évben ezzel megduplázta a merchandising bevételeit a cég, beleértve a szabadidő- és utcai ruházatot, kesztyűket, sapkákat.

Karneváli hangulat:

A Wrigley Filed-et és környező utcáit igazi Winter Classic plázává változtatta az NHL (2.ábra). A kétnapos „fesztivál” ideje alatt a kilátogatók rengeteg játékot kipróbálhattak a szervezők jóvoltából. Egy pár dolog a sok közül:

Szponzor	Termék
Bud Light	léghoki, étel-ital, Winter Classic 2009 merchandising
Honda	különböző szimulációs videó játékok
Version Wireless	digitális hoki játékok, kapusok elleni játék, skill-challenge, legjobb videók nyertesei jegyet kaptak Montrealba, az All-Star hétvégére
Winter Classic Speactor Plaza	14'*18' LED kivetítők, WGN Radio 720 AM – egy győztes jegyet nyer, interaktív WGN kerekasztal,

2.ábra: szponzori hozzájárulások. (forrás: <http://www.nhl.com/ice/news.htm?id=399559>)

¹¹ <http://www.sportsbusinessjournal.com/article/60871> - 2010.03.27

¹² http://en.wikipedia.org/wiki/2009_NHL_Winter_Classic - 2010.03.28

¹³ http://www.huffingtonpost.com/2009/01/01/nhl-winter-classic-2009-f_n_154665.html - 2010.03.28

3. Frenway Park, Boston 2010

Mondhatjuk, hogy 2010-re már hagyománnyá vált Amerikában január 1-je, amikor megrendezésre kerül az aktuális Winter Classic.

Hatalmas várakozás, érdeklődés:

Turnkey Sports Poll SportBusiness Journal című sportüzleti újság decemberben kiadott egy tanulmányt (3.ábra), hatalmas érdeklődést bizonyítván, melyben több mint 1100 amerikai sportvezetőt kérdeztek, professzionális és egyetemi sportokat is beleértve, hogy melyek azok a sportesemények meghatározóak lesznek a 2010-es évben.

Esemény	%-os érdekeltség
Super Bowl/Pro Bowl Weekend [amerikai fotball]	21.79%
Winter Olympics [téli olimpia]	14.79%
FIFA World Cup [labdarúgás]	13.23%
NCAA Men's basketball final four [kosárlabda]	8.95%
NHL Winter Classic [jégkorong]	7%
BCS National Championship [egyetemi amerikai football]	6.61%
World Series [baseball]	6.23%
The Masters [golf]	4.28%
NBA Finals [kosárlabda]	4.28%
Daytona 500 [autóverseny]	3.50%
NBA All-Star Game [kosárlabda]	3.50%
Stanley Cup Finals [jégkorong]	1.56%
Indianapolis 500 [autóverseny]	0.39%
Más:	2.33%
Nem válaszol/nem biztos benne	1.56%

3.ábra: a SportBusiness Journal felmérése.

(Forrás:http://www.sportingnews.com/blog/The_Grinder/entry/view/49892/eager_for_2010s_big_events_winter_classic_stands_tall)

Más válaszok: leggyakoribb a Kentucky Derby [lóverseny] és Manny Pacquiao ft. Floyd Mayweather Jr. boxmérkőzés

A felmérésből kiderül, hogy a Super Bowl-t továbbra sem lehet megközelíteni, vagy éppen leszorítani az élről, ám a Winter Classic ötödik helyezése is figyelemre méltó.

A bostoni Winter Classic:¹⁴¹⁵

Ebben az évben a Massachusetts állambeli Boston városa viselhette a megtisztelő feladatot. Ismét egy baseball stadionban, a Fenway Parkban mérköztek meg a felek. A szervezők egy amerikai futball stadionban szerették volna elhelyezni az eseményt, hiszen ezeknek sokkal nagyobb a befogadóképessége. A terv sajnos kivitelezhetetlen volt. Az ok, az NFL-ben szereplő New England Patriots kiváló szereplése. Januárban az NFL csapatok készülnek a rájátszásra, és csak akkor lett volna szabad a stadion, ha a hazaiak nem jutnak be a Play-off-ba. Ezért az NHL inkább nyitott a baseball és az egyetemi futball stadionok felé, mint például a Penn State University stadionja, a Beaver Stadium felé, a maga 107.282 fős kapacitásával. Egy esetleges jelölt a későbbiekben.

A szervezők előbb a Washington Capitals csapatát szerették volna vendégül látni, mivel úgy gondolták, hogy Alexander Ovechkin neve garanciát jelent a hatalmas figyelemre. A mérkőzést közvetítő televíziós társaság, az NBC, viszont úgy döntött, hogy a Philadelphia Flyers egy sokkal eladhatóbb csapat a piacon, és velük nagyobb nézettséget tudnak produkálni.

Boston mellett más pályázó is megjelent az esemény kapcsán. A CBC televíziós társaság kanadai forrásokra hivatkozva arról számolt be, hogy Calgary és a McMahon Stadium is szívesen otthont adott volna a Winter Classic-nak. A stadion hivatalos befogadóképessége 35.650 fő, amely nem több mint a bostoni 36.984 férőhellyel rendelkező Fenway Park, de előnye, hogy mobil lelátókkal kibővíthető a stadion férőhelyeinek száma 60.000-re. Más információk szerint pedig vannak olyan elképzelések, hogy a jövőben január 1-jén több városban lehetne egyszerre Winter Classic, egy Amerikában, egy Kanadában.

¹⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/2010_NHL_Winter_Classic - 2010.03.30

¹⁵ <http://www.sportingnews.com/nhl/article/2010-01-12/sbj-winter-classic-s-success-where-does-nhl-take-it-from-here> - 2010.03.30

Merchandising, szponzoráció:¹⁶¹⁷¹⁸

Ebben az évben az esemény rekordokat döntött. A merchandising terén 44%-kal növekedtek meg az eladások a mérkőzés napján, a helyszínen és az internetes boltokban, amely 53%-os növekedést jelent az előző évi, chicagói Winter Classic-hoz, valamint 185%-os a 2008-as mérkőzéshez képest. A Flyers 93.592 dollárnyi merchandising bevételt realizált csak az esemény miatt. A csapat eladott 150 db mezt, 300 db kötött sapkát és 108 db Chris Pronger [a csapat kapitánya és egyik legnagyobb sztárja] limitált Winter Classic pólót. A Pihladelphia csapata utat nyitott az eseményen keresztül egy másik piacra is. Körülbelül 5000 jegyet raktak különböző utazási csomagokba. A rajongók 1600 dollárért vehettek egy csomagot, amely tartalmazott menettérít vonatjegyeket, és két éjszakás hotelfoglalásokat. A csapat az összes, 353 csomagot eladta, és meggyűlt a baja a vonatfoglalásokkal is.

Sikerült új szponzorokat is bevonni az esemény kapcsán. Az eseményt körülbelül 16 szponzor támogatta (4.ábra), és közel 10 millió dollárt költöttek szponzorációra, média és on-site tevékenységekre. Ez kétszer akkora összeg, amennyit a 2009-es eseményre áldoztak. A liga újonnan alakított egy integrált értékesítési csoportot. Minden divízióknak (vállalati, digitális és hálózati értékesítésnek) meglett a maga szponzora. A vállalatnak a Bridgestone, a digitálisnak a U.S. Army és a hálózatiak a Geico. Utóbbi egy hatalmas média falakkal és hirdetőfelületekkel foglalkozó társaság.

Szponzor	Termék
Mc'Donalds	McCafé és italok
Anheuser-Busch	Étel és ital
Pepsi max	1 millió limitált szériás Winter Classic pepsi
Bridgestone	Ülőpárnák
Geico	Kivetítők, médiafalak
U.S. Army	Hockey's finest program

4.ábra: szponzorok kreativitása

Rekordokat döntött az esemény hivatalos televíziós partnere is, hiszen sikeresen értékesített 60 reklámspotot, amely 20%-os növekedés a 2008-as és a 2009-es összes értékesítésekhez képest. Tehát televíziós nézettségben rengeteget fejlődött egyik évről a másikra. Jelenleg a közvetítési jogokat az amerikai NBC televíziós társaság birtokolja egy bevételmegosztó

¹⁶ <http://www.sportsbusinessjournal.com/article/64207> - 2010.03.30

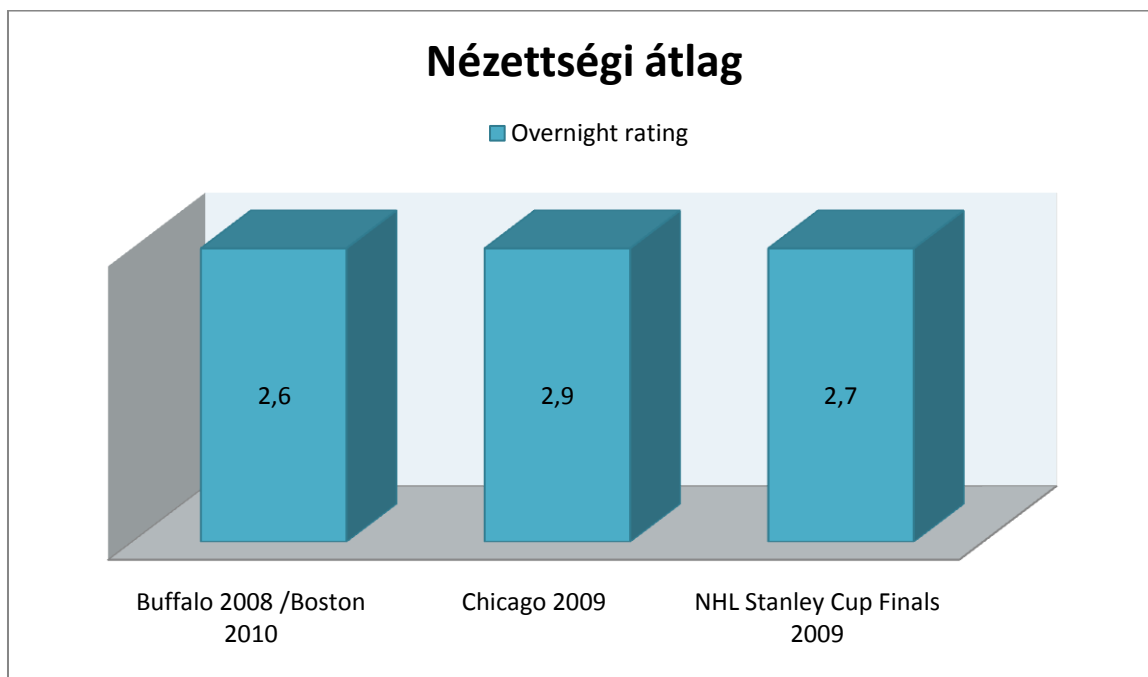
¹⁷ <http://www.sportsbusinessjournal.com/article/64531> - 2010.03.30

¹⁸ <http://www.sportsbusinessjournal.com/article/64409> - 2010.03.30

szerződéssel közte és az NHL között. Viszont ez a szerződés 2011-ben le fog járni, amely lehetőséget nyújt a ligának, hogy a Winter Classic sikerességére alapozva egy sokkal jobb és nagyobb értékű szerződést tudjanak kötni valakivel. H iszen már most hatalmas érdeklődés van a mérkőzés körül. 2010. január 4.-én közölt egy adatot a SportBusiness Daily, mely szerint az NBC-nek sikerült felmutatnia egy 2.6-os nézettségi átlagot.

Overnight rating [nézettség]:^{19 20}

Egy mutatószám, amely az esemény nézettségét mutatja (5.ábra). Amerikában 114.9 millió mérőkészülék van a lakosság birtokában. A mutatószám azt mutatja, hogy ennek a számnak hány százaléka aktív néző, mennyien kapcsoltak arra a csatornára, ahol az esemény közvetítése zajlik.

5.ábra: nézettségi adatok

(Forrás: http://sports.yahoo.com/nhl/blog/puck_daddy/post/Winter-Classic-2010-Greater-success-or-slight-d?urn=nhl,211019)

¹⁹ http://sports.yahoo.com/nhl/blog/puck_daddy/post/Winter-Classic-2010-Greater-success-or-slight-d?urn=nhl,211019 – 2010.03.30

²⁰ <http://www.sportsbusinessjournal.com/article/64531> - 2010.03.30

Az átlagokat átkonvertálva számokba, (körülbelüli adatok):

2.6 overnight rating	3,7 millió néző
2,9 overnight rating	5 millió néző
2,7 overnight rating	4,7 millió néző

6.ábra: nézettség számokban

A sikeresség nem egyértelmű, hiszen alulmúlta az egy évvel ez előtti Winter Classic-ot, míg más sportágak, melyek egy időben zajlottak, rendhagyó eseményei jobbak voltak az előzőnél.(7.ábra)

Esemény (TV)	Idő	Átlag	Változás az előző évhez
NHL Winter Classic (NBC)	1-4-ig	2.6	-10.30%
Capital One Bowl (ABC) [amerikai football]	1-4:30-ig	6.94	8%
Outback bowl (ESPN) [amerikai football]	11-3:15-ig	3.5	12.90%
Konica Minolta Gator Bowl (CBS) [amerikai football]	1-4:45-ig	4.32	5%

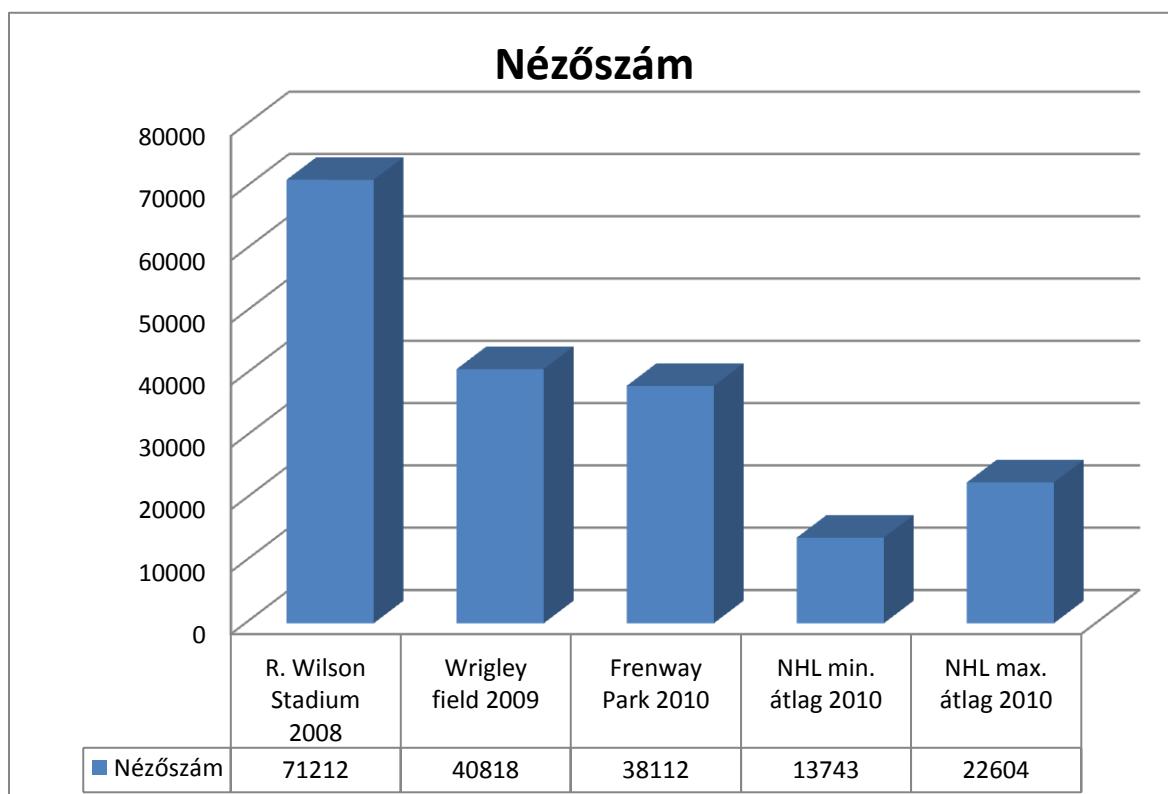
7.ábra: viszonyszámok más eseményekkel (Forrás:

<http://www.sportsbusinessjournal.com/article/64531>)

A helyszínt 1911-ben építették, amely egy évre rá meg is nyitotta kapuit. Kezdetben 35.000 fős volt a befogadóképesség, amely a mára már kibővült, így egy nappali mérkőzésre 36.984, míg egy éjszakaira pedig 37.400 jegyet tudnak eladni a szervezők. Jégkorong meccs először került megrendezésre a stadionban, de baseballon kívül más sporteseménynek is adott már otthont a létesítmény. Egykoron hazai pályája volt az amerikai fociban érdekelt Washington Redskins elődjének a Boston Redskinsnek, és a New England Patriots franchise elődjének, a Boston Patriotsnak is. Jelenleg az MLB-ben szereplő Boston Red Sox csapatának ad otthont. A csapatra jellemző a népszerűség, 2003. május 15.-e óta folyamatosan teltház van a meccseken. Több mint két héttel a találkozó előtt készült el a helyszín. A stadionnak külön látványossága van. A Green Monster [zöld szörny] becenevet viselő fal, amely 11 méter magas és a körülbelül 96 méter hosszú. Igazi egyénisége és látványossága a stadionnak, amely kedvenc helyszíne a jobbkezes ütőknek a baseball ligában.

Nézőszám és jegybevétel:²¹²²²³²⁴

A nézőszámokat összevetve nem derül ki sok minden (8.ábra), hiszen a stadion kapacitásán múlik mennyi néző tudja megtekinteni a helyszínen az eseményt.

8.ábra: nézőszámok viszonyítva az NHL átlagokhoz

(forrás: http://en.wikipedia.org/wiki/2010_NHL_Winter_Classic)

Az ábrából azonban az jól kiolvasható, hogy a három Winter Classic-on lényegesen több néző volt jelen, mint a maximum nézőszám átlagot produkáló Chicago Blackhawks találkozóin. Egy igazi látványosság amelyre, aki teheti, kilátogat, hiszen egy szezonban csak egyszer van ilyen esemény. A városban pedig ki tudja, mikor lesz a következő. A Bajnokok Ligájához tudnám hasonlítani, ahol kijelölnek egy helyszínt a döntőnek, és hosszú ideig nem térnek oda vissza. Viszont felmerül a kérdés, hogy ha nagyobbak lennének az NHL csarnokok, akkor lehetne-e produkálni olyan nézettségi adatokat, mint a baseball stadionokban.

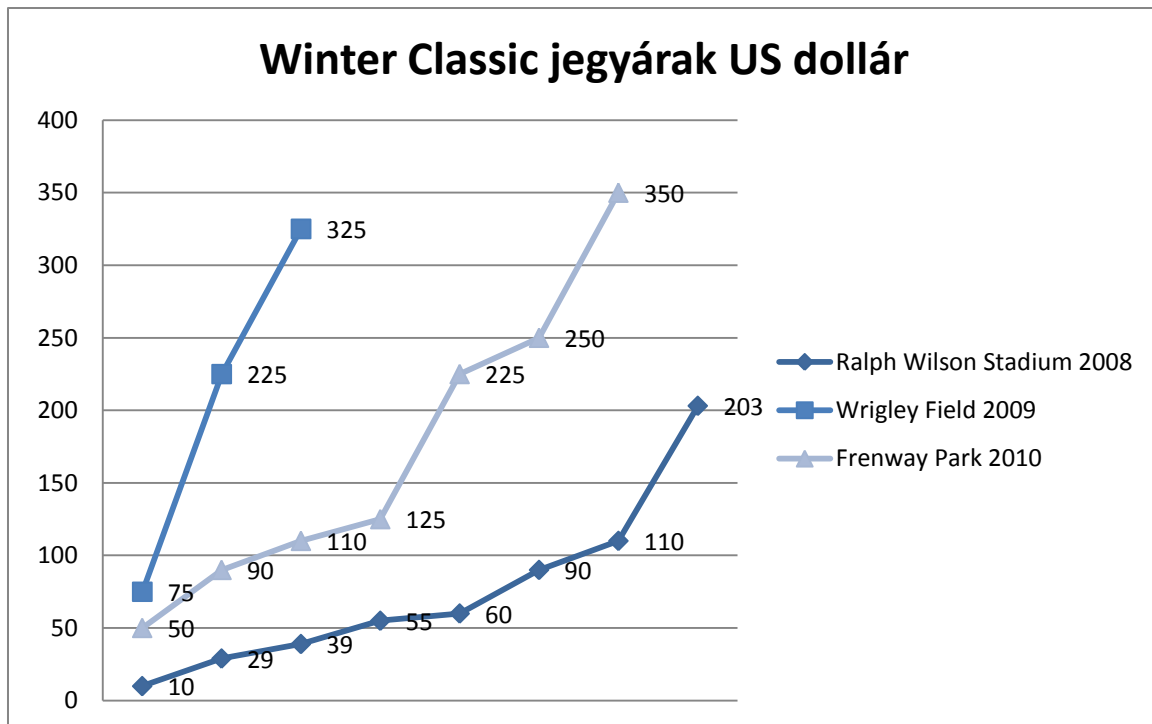
A következő ábra viszont annál érdekesebb adatokat tükröz. (9.ábra). Megfigyelhető rajta, hogy évről-évre az érdeklődés növekedésével, a jegyárak is drágulnak.

²¹ http://en.wikipedia.org/wiki/2008_NHL_Winter_Classic - 2010.03.31

²² http://en.wikipedia.org/wiki/2009_NHL_Winter_Classic - 2010.03.31

²³ http://en.wikipedia.org/wiki/2010_NHL_Winter_Classic - 2010.03.31

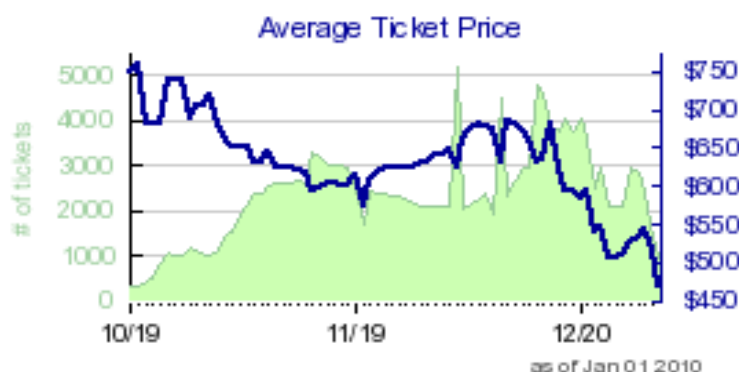
²⁴ <http://nbcsports.msnbc.com/id/22476623/> - 2010.03.31

9.ábra: három Winter Classic jegyárai

A jegyárakat a baseball stadionokban nem úgy szabják meg, hogy milyen messze van a pályától, hanem az élvezhetőség a mérce. Lehet, hogy a pálya mellett olcsó a jegy, viszont nem sok mindent lehet élvezni a meccsből, a távolabbi drágább helyekhez képest. Érdekes téma, hogy a Ralph Wilson Stadiumban volt a legmagasabb a nézőszám, ám ott voltak a legalacsonyabbak a jegyárak.

Az átlag jegyárak és mennyi fogyott belőle:

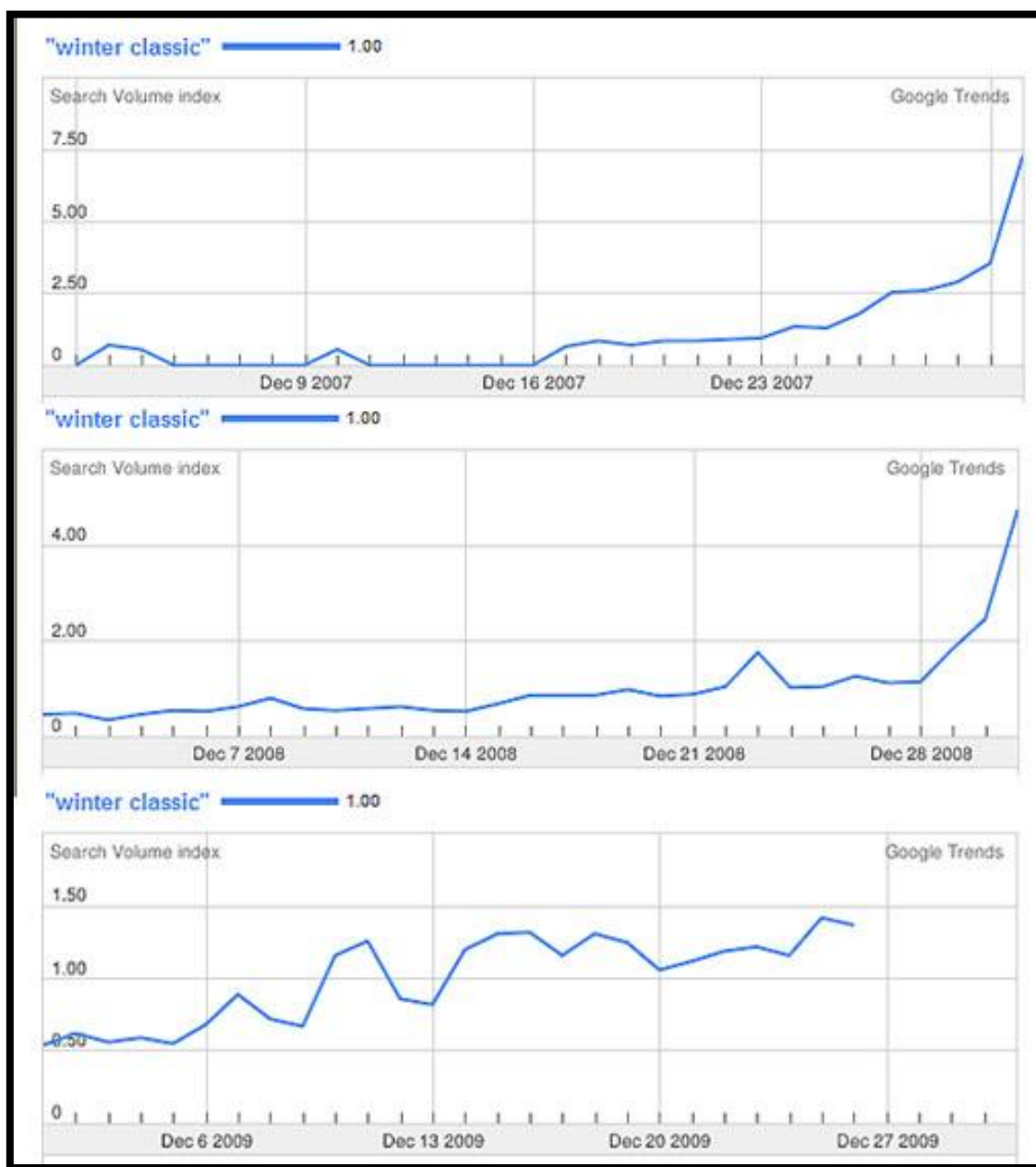

10.ábra: átlag jegyárak darabszámmal

(Forrás: <http://www.fansnap.com>)

Search volume index:

A Winter Classic Amerikában növekvő népszerűségére hoztam egy példát (11.ábra), amely felmérést a Google Trends végzett el, és mutatja, hogy hogyan változik a search volume [keresési mennyiség] évről-évre. Mennyien keresnek rá a Google keresőprogramban az eseménnyel kapcsolatos hírekre, adatokra, érdekességekre. Megfigyelhető az évről-évre növekedő görbe, amely jelzi, hogy mára már az amerikai emberek tudatába férközött a Winter Classic gondolata, és kíváncsiak rá az emberek. Ha Magyarországon is ilyesféle adatokat tudnánk produkálni, óriási előrelépés lenne a jégkorong számára.

11.ábra: Google Trends felmérése (Forrás: http://sports.yahoo.com/nhl/blog/puck_daddy/post/Winter-Classic-2010-Greater-success-or-slight-d?urn=nhl,211019 -2010.03.25)

IV. MOL Liga 2009/2010-es statisztikai adatai²⁵

Mielőtt rátérnék a Winter Classic nézettségi és gazdasági mutatóiba, elemzem a magyar Mol Liga adatait, hiszen a kettő összefüggésben áll egymással. Sokan szeretnek jégkorongot nézni a televízióban (12.ábra). A magyar-román közös bajnokság mérkőzésein az átlag nézőszámok emelkedtek mintegy 25%-kal, köszönhetően olyan kezdeményezéseknek, amelyek segítettek a sportág népszerűsítésében. Gondolok itt a Winter Classic-ra és a két alkalommal is meghirdetett „dobj egy macit” [a mérkőzésen az első hazai gólnál a nézők a magukkal hozott plüss állatokat bedobálják a jégre, és azokat jótékony célokra használják fel] akcióra. A „teddy bear toss” [dobj egy macit] a rendkívüli sikerére való tekintetben 2010-ben is aktivitásra kerül hazánkban. A 2010-es Pannon Hoki Gála keretein belül a Papp László Sportarénában. Nem elhanyagolható szempont a magyar válogatott 2009-es „A csoportos” részvétele sem, amely szintén nagyot lökött a sportág népszerűségén. A kérdőívemben megkérdezettek szerint elmondható hogy a sportág iránti kereslet megnőtt és az emberek szívesen néznek jégkorongot akár a televízió képernyőin vagy az interneten keresztül is.

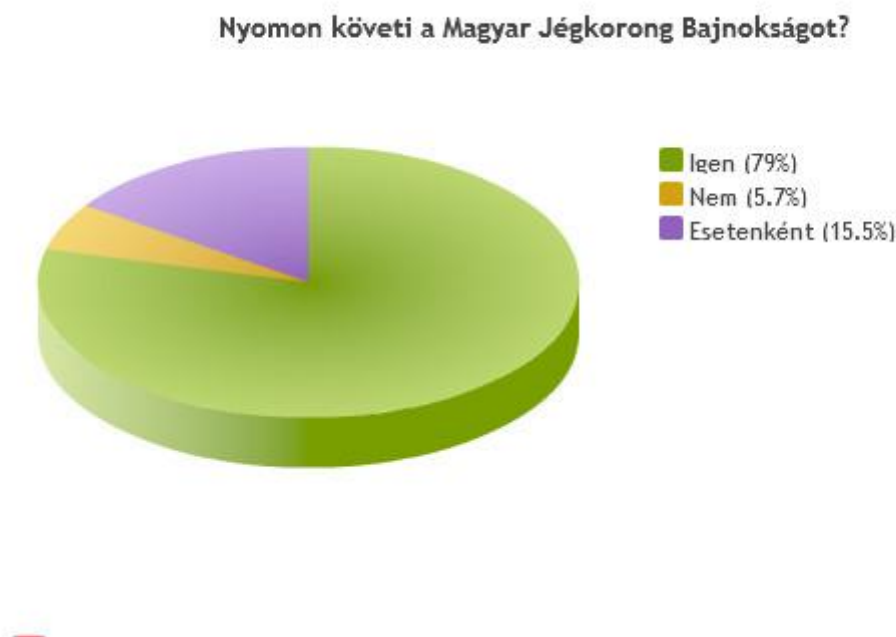
12.ábra: kérdőívem ábrája – jégkorong nézettsége

Az egyéb választ adók között szerepelnek azok, akik ritkán ülnek a képernyők elé jégkorongmérkőzés miatt. Átlagos válasznak számít az, hogy csak akkor néznek hokit az

²⁵ <http://jegkorong.blog.hu/2010/01/23/nezoszamok> - 2010.04.01

emberek, ha éppen odakapcsolnak, vagy nincs jobb program más csatornákon. Sajnos a televíziókban nem találhatunk Mol liga vagy magyar OB1-es mérkőzéseket. Az egyetlen magyar csapat, akit szinte rendszeresen lehet látni a Sportklub csatornáján, a SAPA Fehérvár AV 19. Magyarország első számú csapata, az ausztriai első osztályú jégkorong bajnokságban, az EBEL-ben [Erste Bank Eishockey Liga] szerepel, melynek sokkal nagyobb a piaca és a reklámértéke, mint a Mol Ligának.

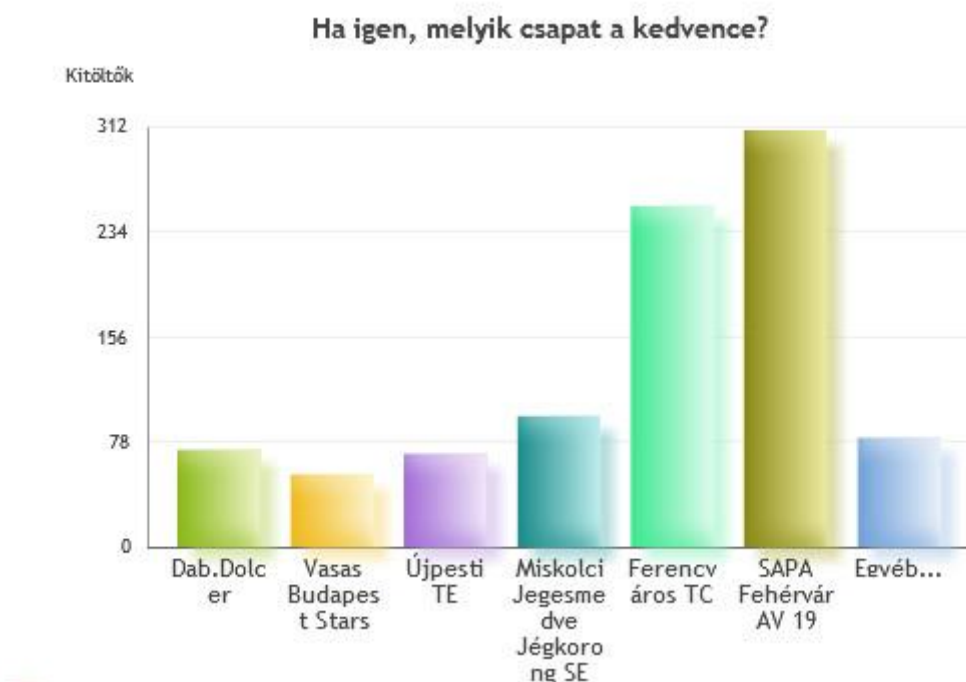
Pozitív eredménynek számít, hogy választ adók nagytöbbsége figyelemmel kíséri a magyar bajnokságot is. Ez köszönhető a jegkorong.tv internetes oldalnak, ahol minden forduló után összefoglalókat lehet megtalálni minden meccsről. Valamint mindenféle információkat meg lehet találni más bajnokságokkal kapcsolatban is. Mindent meg lehet találni, ami jégkoronggal kapcsolatos. Rengeteg jégkoronggal kapcsolatos oldalt lehet már találni, például az icezone.hu és a jegkorong.tv.

13.ábra: kérdőívem ábrája – mennyien követik nyomon a magyar hokit

A mérkőzések látogatottsága viszont nem mondható tökéletesnek. A legnagyobb fejlődést az előző évekhez képest a Ferencvárosi TC produkálta, ahol megháromszorozódott az érdeklődés a csapat körül. Ezt az előrelépést, és a ferencvárosi berkeken belül is rendkívül népszerű Winter Classic okozhatta, valamint az előző évekhez képest rendkívüli fejlődés, amely a negyedik helyig repítette őket a 2009/2010-es bajnoki szezonban. Ebből adódik a következő

ábrám, mely a csapatok népszerűségét mutatja be (14.ábra). Itt figyelhető meg leginkább a Fradi felfelé törekedő népszerűsége.

14.ábra: kérdőívem ábrája – csapatok népszerűsége

Nézettség változása 2008/2009-ről:

Csapat: hazai	2009/2010	2008/2009	Változás
Dab. Docler	883	619	+264
Ferencvárosi TC	771	259	+512
Vasas Bp. Stars	591	375	+216
Miskolci JJSE	542	392	+150
Újpesti TE	441	443	-22
Csapat: Vendég			
Dab. Docler	492	447	+45
Ferencvárosi TC	780	575	+205
Vasas Bp. Stars	609	484	+122
Miskolci JJSE	517	341	+176
Újpesti TE	1053	671	+382

15.ábra: magyar meccsek nézettsége: (Forrás: <http://jegkorong.blog.hu/2010/01/23/nezoszamok>)

Az egyik legmeglepőbb a táblázatban a Dab. Docler statisztikái. Egyértelműen hazai pályán viszik a nézettségi mutatókat, ám idegenben nem tudnak sok látogatót vonzani a lelátóra. Az idegenbeli mutatókban habár fejlődtek, még mindig az utolsó helyet foglalják el. Nem úgy, mint az Újpest gárdája, mely ennek épp ellenkezője. Ők hazai pályán teljesítenek gyengén, viszont idegenben ők tudják a legtöbb látogatót csalogatni a vendég szektorba.

A Mol Liga 2009-2010-es jegy és bérletárak:

Elmondható, hogy nem olyan összegek, amelyeket képtelenség lenne megfizetni. A csapatoknak a költségvetésében a SAPA Fehérvár AV 19-et leszámítva nem a jegybevételek a meghatározó bevételi tételek (16.ábra):

Csapatnév	Felnőttjegy	Diákjegy	Felnőtt bérlet	Diák bérlet
Dab.Docler, ülő	1200 HUF	-	15.000 HUF	-
Dab.Docler , álló	800 HUF	500 HUF	12.000 HUF	-
Fenestela 68 Brassó	5 RON (350 HUF)	-	250 RON (17.500 HUF)	150 RON (12.500 HUF)
Ferencvárosi TC	1000 HUF	*	12.000 HUF	-
Sapa Fehérvár AV 19, ülő	2000 HUF	-	25.000 HUF	-
Sapa Fehérvár AV 19, álló	1200 HUF	700 HUF	15.000 HUF	7000 HUF
Miskolci JJSE	900 HUF	500 HUF	14.400 HUF	8000 HUF
SC Csíkszereda	10 RON (700 HUF)	5 RON (350 HUF)	250 RON (17.500 HUF)	150 RON (10.500 HUF)
Vasas Bp. Stars	750 HUF	**	7500 HUF	-
Újpesti TE	950 HUF	650 HUF	15.500 HUF	-
	Elővétel	Helyszínen		
Mol Liga Winter Classic	1200 HUF	1500 HUF		

16.ábra: 2009/2010-es jegy és bérletárak: (Forrás:

http://jegkorong.blog.hu/2009/09/01/jegy_es_berletara)

*14 év alatt ingyenes a belépés

** 150 cm magasság alatt ingyenes a belépés

Az négy legnagyobb nézettségű Mol Liga rendezvény (a romániai mérkőzések nélkül):

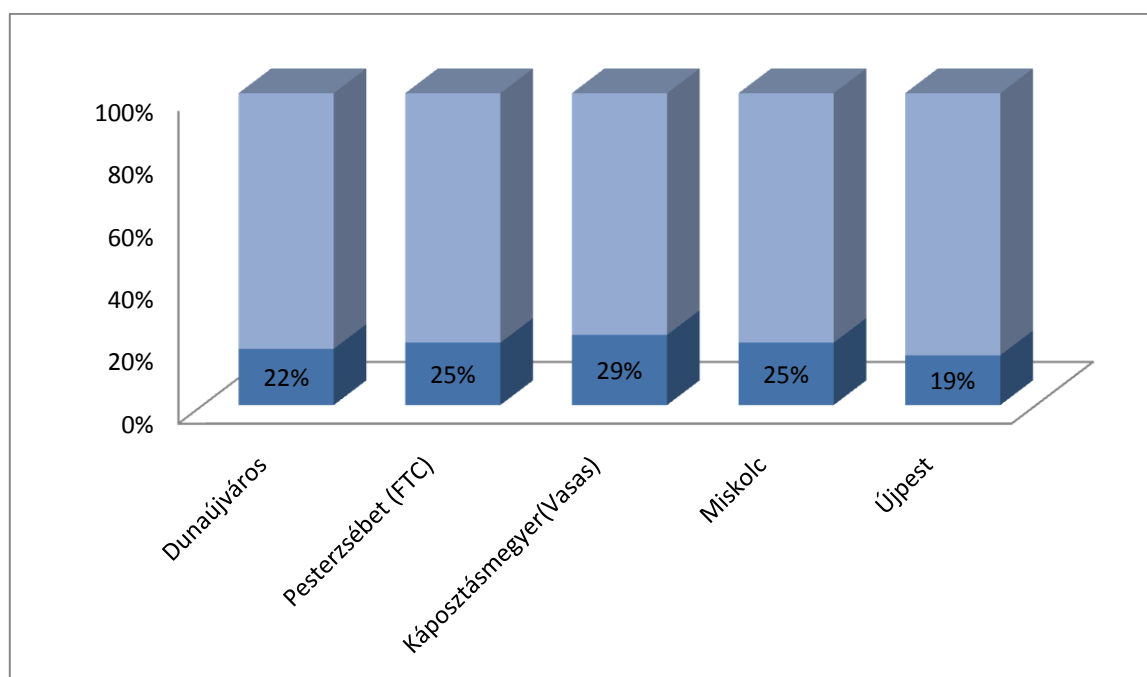
Mérkőzés	Nézőszám
Ferencvárosi TC – Újpesti TE (Winter Classic)	4500 fő
Dab. Docler – Vasas Bp. Stars	1300 fő
Dab. Docler – Ferencvárosi TC	1200 fő
Dab. Docler – Újpesti TE	1100 fő

17.ábra: legnézettebb mérkőzések 2009/2010 bajnoki szezon: (forrás:

<http://jegkorong.blog.hu/2010/01/23/nezoszamok>)

Csarnokok kihasználtsága:

A végére pedig egy eléggé elszomorító adat a sok jó mellett. A csarnokok kihasználtsága korántsem megfelelő (18 ábra). Sajnos még a számadatok arról tanúskodnak, hogy még mindig nem olyan népszerű a magyar jégkorong, hogy meg lehessen tölteni a csarnokokat egy bajnoki mérkőzésre. Az adatok az állóhelyek miatt nem pontosak, egyedül a kaposztásmegyeri mutató mondható pontosnak, hiszen ott szinte csak ülőhelyek találhatók.

18.ábra: csarnokok kihasználtsága 2009/2010-es bajnoki szezon (forrás:

<http://jegkorong.blog.hu/2010/01/23/nezoszamok>)

V. Mol Liga Winter Classic²⁶

A magyar Winter Classic 2009. december 27-én került megrendezésre a Kisstadionban. A stadiont 1959-ben kezdték el építeni, és 1961-ben adták át. Sokan nem tudják, hogy a maga 15.000-es befogadóképességével (19.ábra), még ma is Európa 15 legnagyobb jégkorongra alkalmas létesítményének egyike:

	Arena	Helyszín	Csapat	Kapacitás	Építés éve
1.	SCC Peterburgsky	St. Pétervár	-	25.000	1979
2.	Lanxess Arena	Köln	Kölner Haie	18.500	1998
3.	O2 Arena	Prága	HC Slavia Prag	18.000	2004
4.	Millenium Dome o2	London	-	17.500	2007
5.	MEN Areana	Manchester	-	17.245	1995
6.	Post Finance Arena	Bern	SC Bern	17.131	2008
7.	Millenáris Kerékpár-és Műjégpálya	Budapest	-	16.000	1955
8.	Amsterdame Dome	Amsterdam	-	15.000	2008
9.	Kisstadion	Budapest	MAC Népstadion	15.000	1960
10.	Minsk-Arena	Minsk	HC Dynama-Minsk	15.000	2009
11.	Tesla Arena	Prága	HC Sparta Prag	14.475	1962
12.	O2 World	Berlin	EHC Eisbaren Berlin	14.200	2008
13.	Ericsson Globe	Stockholm	AIK Stockholm	14.119	1989
14.	Arena Khodynka	Moskva	-	14.000	2006
15.	Bercy	Párizs	-	14.000	1984
	...	...	...	...	...
23.	Papp László Sportarena	Budapest	-	12.500	2003

19.ábra: Európai jégpályák befogadóképessége (Forrás:

<http://hockeyarenas.net/?page=0300&c=eu&ctID=eu&size=1&arena=&arOrder=arCapacity>)

²⁶ http://jegkorong.blog.hu/2009/12/10/a_kisstadion - 2010.04.02

A kisstadion szinte a kezdetektől fogva a magyar jégkorong emblemikus helyszíne. Helyet adott már rengeteg csapatnak és legendás mérkőzésnek. Mára viszont annyira elöregedett a stadion, hogy hivatalos OB1-es mérkőzésre már nem alkalmas. Külön engedély, és a Mol Liga versenykiírásának módosítására volt szükség, ahhoz hogy meg lehessen rendezni a mérkőzést. Mivel az öltözők elavultak, a vendéglátás nem megoldott, a sajtóhelyek pedig még a minimális igényeket sem nagyon elégítik ki. Az eredményjelző sem működik, így a szervezők kreativitását kellett dicsérni, mivel egy mobil tévéfalat húztak fel a pálya mellett. A világítás sem megfelelő, hiszen az előírt 1000 lux teljesítmény helyett csak 200-at tud produkálni a stadion, így az FTC-UTE mérkőzést délután 13:00 kor kellett lebonyolítani.

Felmerültek olyan gondolatok a szurkolók és semleges nézők részéről egyaránt, hogy mégsem a Kisstadion lenne a legmegfelelőbb helyszín a Winter Classic-ra. Egyesek szerint a felújított városligeti műjégpálya lehetne egy potenciális választás, ám gazdasági okok miatt nem lehetne kivitelezni. Egyrészt a mobil lelátók kérdése lehet megoldhatatlan probléma, másrészt televíziós közvetítésre sem lenne alkalmas a helyszín.

Személyes tapasztalataim az eseménnyel kapcsolatban:

Utánpótlás korú játékos koromban sokszor játszottam a Kisstadionban, de felnőtt OB1-esként először léptem jégre bajnoki mérkőzésen. Ennek megfelelően hatalmas várakozással tekintettem a Winter Classic elé. A szervezésben voltak hiányosságok, miszerint a résztvevő csapatoknak a beengedése nem ment zökkenőmentesen. A stadionról annyit el kell mondani, hogy sajnos a modern jégkorongozásra nem minden tekintetben alkalmas. Nincs külön elkerített rész bemelegítésre, így a parkolóban kellett mindezt véghezvinni. Az öltöző elavult volt, a járólapra csupán egy gumiszőnyeg volt leterítve, ami már az évek alatt elhasználódott és hatalmas lyukak alakultak ki rajta. Így a korcsolyára élvédőt kellett tenni még az öltözőn belül is.

Viszont maga az esemény rendkívül színvonalas volt, minden zökkenőmentesen zajlott. A hangulatra sem lehetett panasz, köszönhetően a két csapat szurkolótáborának, akik végig szurkolták és énekelték a mérkőzést. Mivel a meccs nem dőlt el a rendes játékidőben, a kellő izgalmak sem maradtak el. Összességében egy jól megszervezett esemény volt, és véleményem szerint mindenkinek egy maradandó élmény volt.

Interjú Kovács Zoltánnal, az MJSZ főtitkárával:²⁷

Kiben merült fel az ötlet, hogy a Kisstadionban legyen újra bajnoki mérkőzés? Hogy reagáltak rá a klubok?

Az MJSZ vezetősége állt elő az ötlettel, hogy legyen Winter Classic. Kicsit aggódtunk, hogy esetleg az egyik klub nem akarja majd felvállalni, de nagyon pozitív volt a hozzáállásuk.

Lelkesek voltak és örültek ennek a lehetőségnek.

A MOL-nak is nagyon tetszett és támogatják az ötletet, a stadionba érkezők ülőpárnát kapnak majd a MOL jóvoltából, műsorfüzetet is adnak ki és segítenek a promócióban különböző fizetett reklámhelyekkel.

Az ünnepek előtt - a Magyar Kupa selejtezőkörei miatt - játszanak három meccset a csapatok, így nem lesznek teljesen kiesve a meccsritmusból sem. Illetve ez az edzők feladat, hogy megfelelően felkészítsék, foglalkoztassák a játékosokat, még ha a junior vb miatt kicsit hosszabb is ez a decemberi szünet.

Az előző években nem merült fel, hogy legyen kisstadionbeli rendezvény akár bajnoki, akár válogatott mérkőzés formájában?

Tavaly már volt róla szó, hogy egy válogatott meccset szervezzünk a Kisstadionba, de azt nem sikerült tető alá hozni. Idén is felmerült a válogatott ötlete, de végül úgy alakult, hogy a Fradi - Újpest rangadó mellett döntött a vezetőség.

Szeretnénk jövőre is folytatni ez a sorozatot.

Ha már a MOL a szponzor és a MOL Ligában magyarországi és romániai csapatok játszanak és anno a Kisstadiont egy Magyarország - Románia mérkőzéssel nyitották meg, gondoltak-e arra, hogy a Winter Classic előtt vagy után legyen egy magyar - székely liga válogatott mérkőzés, amelyeneket már Gyergyószentmiklóson láthattak a szurkolók?

A mostani meccs a kapcsán nem. A korábbiakban ezt mindig a csíkszeredaiak és a gyergyóiak kezdeményezték és rendezték, az ő ötletük volt. Ha most is nekilátnak ilyen szervezni, partnerek leszünk benne. Azt tudom, hogy Brassóba, február elejére terveznek egy stadionavató all-star meccset.

²⁷ <http://icezone.hu/hir.asp?id=579> – 2010.03.24

Ha jól sejtem a rendezési költségeket most a Szövetség viseli és nem a klubok.

Igen. 3-4 millió forint közötti költsége van, de még nem látjuk a végét, pontos összeget nem tudok mondani.

Az öregfiúk és a bajnoki mérkőzés mellett milyen közönségszórakoztató programok lesznek?

Kovács Katalin dobja majd be a korongot a kezdésnél. A nagy hokirajongó, Böröczky József humorista lesz a mérkőzés kommentátora. Aztán a bajnoki mérkőzés első szünetében a **Nemzeti Jégszínháznak** lesz egy bemutatója. Ezen kívül lesznek nyereményjátékok és lesz egy óriás kivetítő is. Szeretnénk családi, karácsonyi eseménnyé tenni ezt az alkalmat. Ezért is ajánlottuk fel a bevételből minden jegy után 100Ft-ot a Tűzoltó utcai klinikának.

Valamint mind a két klub készít retro mezeket, amiben játszani fognak, Újpesten mind a két csapat, a Fradinál egyelőre csak az öregfiúk. Szervezünk egy osztálytalálkozót is a Kisstadionba a régi hokisoknak.

Mennyire nézőre számít a Szövetség?

4000 nézőnél már elégedettek lennénk, azzal kb. nullszaldós lenne a rendezés. Ausztriában, Klagenfurtban lesz januárban egy Winter Classic a két nagy rivális, a Klagenfurt és a Villach között. A 27000 jegyet egy nap alatt adták el. Nálunk a héten kezdődött meg a jegyárúsítás és eddig már több mint 600 jegy elkelt.

A Kisstadion állapota teljesen alkalmas a mérkőzés megrendezésére?

Nincs eredményjelző, ezért lesz felállítva egy mobil kivetítő fal, amin látható lesz az eredmény, a kiállítások és az egyéb információk. A hangosításról is külön gondoskodtunk. Új palánk és plexi van, amit a Gyakorló csarnokból áthoztak, valamint két rolba fog egyszerre jeget készíteni. Bízom benne, hogy eső nem fog esni. Ha kicsit havazna, az nem fog nagy gondot okozni, maximum többet lesznek a rolbák a pályán. Bízunk benne, hogy szép karácsonyi vasárnap lesz.

Ha az időjárás mégis közbeszólna...

Gondolkozunk egy tartaléknapon, ami másnap, december 28-án hétfőn lenne, akkor az esti órákban. Akkor viszont már nem lenne tv-s közvetítés róla.

Ugyan jól fogynak a jegyek, de hogy minél több emberhez eljusson a híre az események, televíziókban, rádiókban lesz reklámja?

Szeretnénk, ha az összes nagyobb tv-nél – RTL Klub, TV2, Duna TV, M1, M2, Hír Tv, ATV - hírt adnának a Winter Classicról, meghívott stúdióvendégként a játékosokkal. Kapcsolatban vagyunk a rádiókkal is - Juventus, Neo, Magyar Rádió -, hogy behívják őket a reggeli műsorokba, vagy legalább beszéljenek a rendezvényről.

A Nemzeti Sport partnere is az eseménynek, beszálltak a promócióba és lesz egy külön kiadványuk is erről. Mi is készítünk egy külön műsorfüzetet majd, a Buli magazint.

Milyen biztonsági intézkedésekkel készülnek?

A rendőrség kiemelt kockázatú rendezvénynek minősítette. Múlt héten, pénteken tartottak egy bejárást, felmérték a stadiont. Ha bárki megpróbálja majd elrontani a mások szórakozását, azt biztos, hogy hamar ki tudják majd emelni, már a belépésnél is szigorú ellenőrzés lesz. A belső biztonsági szolgálatot a Walton Security Kft. fogja ellátni, akik már korábbi jégkorong eseményeket is biztosítottak és nagyon komolyan is veszik a munkájukat. Személyesen is tapasztaltam.

Fontosnak tartjuk, hogy akik karácsonyi, családi programot terveznek, azok is nyugodtan kijöhessenek a Kisstadionba, hogy olyan emberekkel legyenek tele a lelátók, akik szeretik a jégkorongot és ne olyanokkal, akik a huliganizmus miatt járnak meccsre.

Szerepelni fog a ferencvárosi öregfiúk csapatában?

Elég sok feladatom lesz anélkül is, ráadásul úgy érzem, hogy akik ott lesznek az öregfiúk csapatban, ők sokkal többet értek el játékosként a Fradi színeiben, mint én. Fel sem merült a dolog és nem is lennék oda való. Soha nem voltam felnőtt válogatott sem.

Kinek fog szurkolni?

Alapvetően az eseménynek. Hogy sikeres legyen, jó legyen az időjárás, mindenki jól érezze magát és minden, amit elterveztünk, azt megvalósuljon, hogy mindenki úgy menjen haza, hogy legközelebb is el akarjon jönni.

20 évig voltam a Ferencvárosnál, játékosként és edzőként is, így persze ha nagyon választanom kell, akkor inkább a Fradinak szurkolok, de ha az Újpest nyer, akkor se fogok sírva fakadni.

Osszon meg velünk egy kedves emléket a Kisstadionnal kapcsolatban.

Annak idején, amikor először edző voltam a Fradinál, a kapusok között volt Budai Krisztián, Szuper Levi, Kincses Gergely, a játékosok között volt Fodor Szabolcs, Hoffmann Attila, Majoross Gergely, Fekete Dani, Kiss Gábor – csak hogy néhány nevet említsek. December 24-én reggel, 8-10 között tartottunk egy beigli-kupát. A két kijelölt kapus húzással választotta ki, hogy kik lesznek vele egy csapatban, az egyik volt a mákos beigli, a másik a diós beigli csapat. Már több mint 10 éve, hogy nem vagyok az edzőjük, és a srácok is más-más csapatokban játszanak, de az óta is minden december 24-én reggel játszunk ott egy meccset. Jönnek a régi edző társak is, például Kiss Tibor, Bálint Attila, Pichler Gyula kapusedző is. Eljönnek olyanok is, akik már abbahagyták a játékot, kb. harmincan szoktunk összejönni. Nagyon jó hangulat van mindig, a végén általában készül egy közös fénykép is.

Az említett közönségprogramokkal próbálták a szervezők minél jobban közönség-baráttá tenni a rendezvényt. Rengeteg programmal és látványossággal készültek az esemény kapcsán:

- „Öregfiúk” meccs: A nap fénypontjának számító hivatalos FTC-UTE Mol liga találkozó előtt a két csapat veteránjai mérték össze tudásukat. A cél a nosztalgia érzés volt, a résztvevők újra jégre léphettek és újra átérezhették a régi nagy csaták hangulatát, habár az iram és védekezés már nem volt a régi, ám a nézőknek látványos támadójátékot hozott. Gólokban nem mutatkozott meg, hiszen a mérkőzés „csak” 2:1-es újpesti sikert hozott. Nem az első alkalom volt, hogy öregfiúk helyet kaptak gálmérkőzésen. Az NHL-ben 2003-ban a Heritage Classicon is hasonló volt a forgatókönyv. Az Edmonton Oilers és a Montreal Canadiens veteránjai csaptak össze a hivatalos bajnoki meccs előtt. A két eseményben érdekességgépp közös, hogy az öregfiúk mérkőzésen az egyik fél által elszenvedett vereségért, a jelenkori játékosok revansot tudtak venni.
- „Osztálytalálkozó”: A IV. szektorban gyűltek össze az egykori régi jégkorongosok, és azok, akiknek sok hokis barátja van. Együtt nézhették a mérkőzést és beszélgethettek a régi ismerősökkel.
- Fényképes pályázat: Ha egyesületek a saját mezükben jelennek meg, utánpótlással együtt, és lefényképeztetik magukat a jégkorong szövetség fotósával akkor nyerhetnek. Amelyik egyesület mezéből a legtöbb látható egy képen, akkor 100.000 forintos Marczi-Skate [jégkorong márkabolt] ajándékutalványt.

- Nemzeti Jégszínház: Az második mérkőzés első szünetében a Nemzeti Jégszínház tánckarának volt bemutatója.
- Winter Classic Logó pályázat: Pályázatot hirdetett meg a jégkorong szövetség a Winter Classic hivatalos logójára. A pályázaton 15 nevezés indult, amelyből az első körben kiválasztottak szavazás útján 5 darabot, majd a második körben megszavazták a hivatalos logót.
- A kezdő bedobást Kovács Katalin, a többszörös európa, világ és olimpiai bajnok kajakos végezte el

Költségvetés:²⁸

A 2009. december 27.-én megrendezett Mol Liga Winter Classic számadataiban véve veszteségesen zárult az, viszont ha más szempontokból vizsgáljuk meg az eseményt, akkor pozitív hatásokkal is számolhatunk. Egy remek kezdeményezés volt a jégkorong szövetség részéről megszervezni a mérkőzést, hiszen egy igazán remek hangulatú és felejthetetlen délután volt mind a játékosok, mind a nézők számára. Igaz, hogy veszteséggel számol az első Winter Classic, de a spotág népszerűsítéséhez remekül hozzájárult. Ha a nézőknek egy kis százaléka sikerült megszerettetni a hokit, és visszatérő néző vált belőle, akkor már megérte megrendezni az eseményt.

Az esemény bevételeinek többsége a jegyeladásból származik (20.ábra). A hivatalos nézőszám 4500 fő volt. Az adatok a fizető nézőkre vonatkoznak.

Jegyek	Elővétel	Helyszínen	Összesen
Jegyeladás	2182	1282	3464
Bevétel	2496000	1902000	4398000
Jutalék (Ticketpro)	-392760	-230760	-623520
Bevétel, tiszta	21032400	1671240	3774480
Bevétel, nettó	1682592	1336992	3019584
Gyermekklinika			218200
Bevétel, végső			2801384

20.ábra: jegybevételek (Forrás: MJSZ)

²⁸ Az adatok az MJSZ hozzájárulásával

Bevételei tényezők:

A bevételek nagy részét a jegyek értékesítéséből szerezte a szövetség. A palánkreklámért beszédett 140.000 forint elhanyagolhatónak mondható (21.ábra). A mérkőzést nem közvetítette a televízió, így a szervezők hatalmas lehetőségtől estek el. A szponzorok érdeke, hogy a televízióban minél többen lássák őket. A bevételi tényezők között megtalálható a catering és a promóció is, de elhanyagolható mennyiségben.

	Bevételi tényezők			
			Nettó (Ft)	Bruttó (Ft)
Jegyeladás	Pénztár	Db		
		Ft		
	Ticketpro	Db	3464	2 801 384
		Ft	808	
	Átutalás	Db		0
		Ft		
Reklám (palánk)		Ft		140 000
Catering		Ft		30 000
Promóció		Ft		100 000
Mindösszesen			3 071 384	

21.ábra: Winter Classic bevételi tényezői (Forrás: MJSZ)

Egy következő Winter Classic-ot mindenképpen televíziós eseményként kell meghirdetni, mivel szponzorszerzés szempontjából elsődleges szempont a média. Az esemény nevének értékesítése is megoldható lenne egy névadó szponzorral. Az NHL-ben már megszokott megoldás, például az AMP Energy NHL Winter Classic 2008 és a 2010 NHL Winter Classic presented by Bridgestone. Magyarországon sem szokatlan a jégkorongban, példa erre a Pannon Hoki Kupa. Értékesíteni lehetne a palánkon és a jégen lévő felületeket, valamint különböző reklám zászlók és molinók kifeszítése.

Érdekes szempont a játékosok felszereléseinek lehelyezett reklám kérdése. A Winter Classic a hagyományokról is szól. Ebben az évben az Újpesti TE csapata az NHL-es példa alapján „retro” mezeket csináltatott a játékosainak a régi idők felidézésére. A mezen nem lehetett szponzori feliratokat találni. A Ferencvárosi TC pedig a hagyományos bajnoki mezében lépett jégre teljes szponzori ellátottsággal.

Kiadási tényezők:

A kiadások meghaladták a bevételeket, így mondhatjuk, hogy veszteségesen zárta az eseményt a jégkorong szövetség (22.ábra). Az egyik legmagasabb kiadási pont a biztonsági szolgálat fizetése volt, mivel rendőrségi szempontból egy kiemelt mérkőzésnek számít a Ferencvárosi TC és az Újpesti TE örökrangadója. A két szurkolótábor megfelelő elkülönítése és a biztonsági kérdések nem nélkülözhetetlenek egy ilyen mérkőzés kapcsán. Lehet, hogy ha nem ez a két csapat mérkőzik meg egymással, akkor nem kellett volna ilyen mértékű biztonsági készenlét. Talán a szervezők egy kicsit túl óvatosak is voltak, mikor biztonsági okokból nem engedtek be több hazai szurkolót az érvényes jegyük ellenére sem.

Kiadási tényezők:		Nettó (Ft)	Bruttó (Ft)
Pénztár/fő/óra 650,- Ft	Fő		0
	Óra		
	Ft		
Takarítás/fő/óra 1680,- Ft	Fő		0
	Óra		
	Ft		
Biztonságiak/fő/óra 840,- Ft	Fő	1 080 075	1 350 094
	Óra		
	Ft		
Zsúri/fő/nap 6500,- Ft	Fő	57 600	72 000
	Ft		
Játékvezető/fő/nap 13200,- Ft	Fő	50 000	62 500
	Ft		
Moderátor	Ft	20 800	26 000
Csúszka	Ft		14 500
Létesítmény bérleti/üzemeltetési díj	Óra	850 000	1 062 500
	Ft		
Hang- és fénytechnika	Ft	350 000	437 500
Internetes közvetítés	Ft		40 000
Palánkreklám	Ft	217 000	271 250
Karszalag	Ft	8552	10 690
Megtérített jegyek	Ft		6 000
Jótkonysági tábla	Ft	5920	7 400
Toi Toi WC	Ft	26000	32 500
Mindösszesen			3 392 934

22.ábra: Winter Classic kiadásai (Forrás: MJSZ)

A kiadások másik nagy részét a létesítmény üzemeltetési és bérleti díja teszi ki. A pályát fel kellett állítani palánkokkal és kiegészítőkkel egyaránt. A tételek nagyrészt elkerülhetetlen kiadások, hiszen mindegyik felmerül egy esetleges rendezvény szervezésénél.

A költségeken lehetett volna faragni, például a hang és fénytechnika terén. Ha a Kisstadion megfelelően felszerelt lenne ezekkel az eszközökkel, akkor nem kellett volna külön kivetítőt felállítani. A csarnokban nem működik az eredményjelző tábla, így ha nem lett volna a fénytechnika, akkor két papírlappal jelezték volna az eredményt, és sípszó jelezte volna a harmad végét.

A szervezők a jótékonykodásról sem feledkeztek meg a jegyárak kapcsán. Minden elővételben értékesített belépőjegy után a szervezők 100 forintot felajánlanak a Tűzoltó utcai Gyermekklinika részére. Az esemény előtt 2163 jegyet értékesítettek, így 218.200 forintot kaptak a beteg gyerekek a klinikán.

Az esemény összességében negatív eredménnyel zárult pénzügyi szempontból:

Eredmény	-321 550 Ft
-----------------	--------------------

Marketing:

Az esemény elmondható, hogy megfelelően volt kommunikálva a közönség felé.

23.ábra: kérdőívem ábrája – nézők tájékozottsága

Az esemény túlnyomó részt az írott sajtóban jelent meg. Hirdetéseket lehetett megtalálni a Nemzeti Sportban, a Blikkben, a Metropolban és a Pesti Estben. A címekből kiderül, hogy a szervezők igyekeztek minden korosztály és társadalmi osztályt megszólítani, hiszen az újságok sport, bulvár, kulturális és az ingyenesen elérhető elsősorban fiatalok által olvasott napilapban jelent meg. Ezek nagyrészt PR-os cikkek voltak, valamint barteres megállapodások. A helyszín jobban ki volt hangsúlyozva, hiszen ez egy szabadtéri jégkorongmérkőzés volt, és ilyen eseményre csak a Kisstadion alkalmas Magyarországon (24.ábra). De így is voltak olyan válaszadók, akik nem voltak teljesen biztosak a válaszban.

24.ábra: kérdőívem ábrája: helyszín

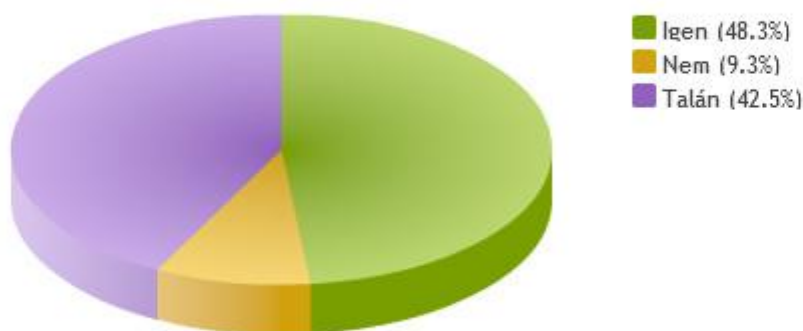
Lehetőség nyílt ezek mellett kereskedelmi televíziók által szerkesztett műsorokba játékosokat delegálni az esemény és a jégkorong népszerűsítése érdekében. Eljutottak a játékosok a Reggeli valamint a Mokka című reggeli műsorokba. A televízión és az interneten kívül rádiókban is elhangzott egy-két interjú és programajánló. Az említett rádiók az Info Rádió és a Rádió Café. Személyes véleményem, hogy a szervezők kihasználhatták volna még a mai világban egyre nagyobb népszerűségnek örvendő Facebook nevű internetes közösségi oldalt, amely reklámokat biztosított volna az eseménynek. Ezzel sokkal több fiatalt el lehetett volna érni, mint a reggeli műsorokkal, vagy a rádiós interjúkkal.

VI. Egy esetleges 2010/2011 Mol Liga Winter Classic

A második Winter Classic megrendezésének gondolata előtt stratégiaileg elemezni kell, hogy mi is valójában a termék (25.ábra). A termék egy olyan jégkorongmérkőzés (szolgáltatás), amely egyedülálló élményt nyújt mindenki számára. A bajnoki szezon alatt csak egyszer kerül megrendezésre, egy évben csak egyszer látogathatnak ki a nézők egy ilyen eseményre. Nemcsak egyedülálló, de egy kiváló program a sportot szerető emberek számára. Egy egész napon keresztüli szórakozás.

Ki a fogyasztó, a célcsoport, és milyen iparágban van jelen az esemény? A mérkőzésnek nemcsak a jégkorongot szerető nézőket kell megszólítani, hiszen mindenki számára egy felejthetetlen élményt nyújt az esemény. A Winter Classic, a sportág népszerűsítéséről is szól, így nincs behatárolva a célcsoport. Személyes tapasztalatok alapján, aki először jár egy jégkorongmérkőzésen, annak biztosan megtetszik a játék, és visszatérő „vendég” lesz a jégcsarnokokban. Az iparágat tekintve sportszolgáltatásról beszélhetünk, mely a nézőket igyekszik kiszolgálni, mind a helyszínen, mind a televízió képernyőinél. A szolgáltatásunk maga a mérkőzés, maga a Winter Classic.

Ha lenne jövőre is Winter Classic, kilátogatna az eseményre?

25.ábra: kérdőívem ábrája - érdeklődés

A válaszokból kiderül, hogy a nagytöbbség részt venne egy következő Winter Classic-on. A kérdéses pont a „talán” választ adók táborában. A szervezők feladata úgy megszólítani őket, hogy minél többen inkább az igen felé mozduljanak el. Stratégiai szempontból a „nem” választ adók sem elhanyagolhatóak. Meg kell őket győzni, hogy érdemes kilátogatni az eseményre. A jégkorong egy olyan sportág, amely élőben, a helyszínen sokkal élvezetesebb, mint a televízióban. Személyes tapasztalataim alapján, akik nem szeretik a jégkorongot, azok még szinte sosem voltak még kint nézőként egy hokimeccsen. Nem látják rendesen a korongot, nem tudják követni a játékot.

Jegyárak elemzése:

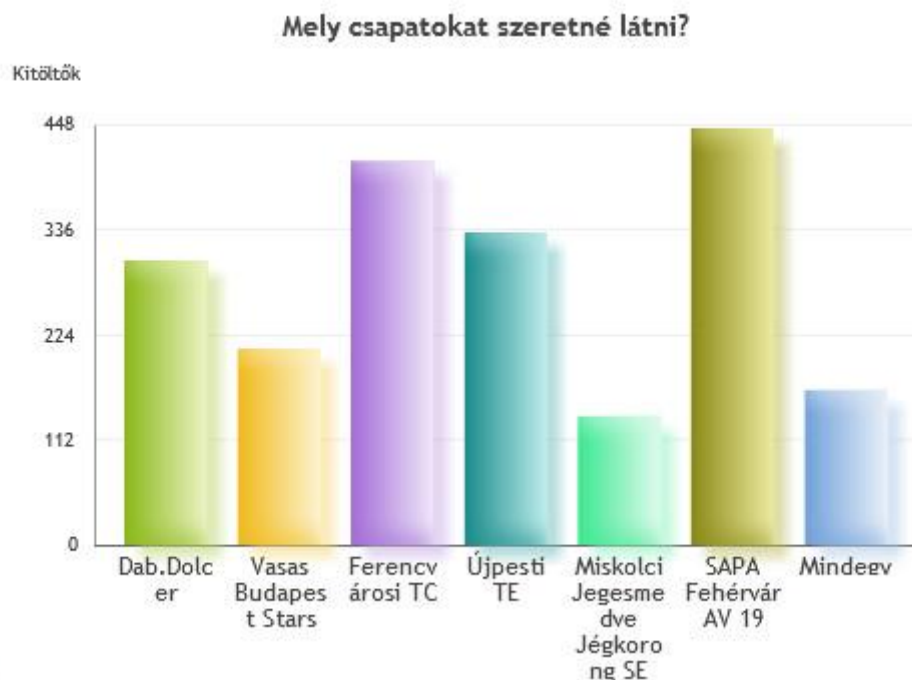

26.ábra: kérdőívem ábrája – jegyárak

A jegyárakat érintő kérdésben a válaszadók többsége azon a véleményen volt, hogy ha megfelelő a rendezés, akkor hajlandóak lennének többet is kifizetni az eseményért. Átlagban az 1000 forintos válasz volt a legnépszerűbb, amely az emberek pesszimitását tükrözi. Nem bíznak az esemény sikerességében és szervezettségében, így nem hajlandóak többet fizetni, mint egy átlagos Mol Liga mérkőzésért. Ebből kiderül, hogy az első Winter Classic szervezői helyesen árazták be a mérkőzést, hiszen az 1200/1500 forint pont az az összeg, amelyet még hajlandóak az emberek kifizetni egy ilyen rendezvényért (26.ábra). Olyan válaszokat is

kaptam, hogy egyesek akár 5000 forintot is kiadna egy jegyért, ha olyan szórakozást kapna érte, amelyet elvár.

Mely csapatok a befutók?....:

27.ábra: kérdőívem ábrája – résztvevő csapatok

A kérdésre adott válaszokból kiderül, hogy a legtöbben a SAPA Fehérvár AV 19 csapatát szeretnék látni a következő Winter Classic-on. A fehérvári csapat az egyik legnépszerűbb gárda hazánkban, hiszen a nemzeti alakulat nagy rész ebben a csapatban játszik. Üzletileg a legstabilabb csapat ma Magyarországon. Szereplésük azonban szinte kivitelezhetetlen, mivel az osztrák bajnokságban, az EBEL-ben gyűjtögetik a pontokat. A bajnoki mérkőzés kizárt, gálamérkőzésen pedig nem tennék kockára a játékosaik testi épségét és ezzel a bajnoki szezont. Így maradt a másik két csapat, a Fradi és az UTE. A két csapat játszott az első szabadtéri hokimeccset, és őket látnák legszívesebben a válaszadók (27.ábra). Ez abból következik, hogy a két gárdának van a legnagyobb szurkolótábor a nemcsak Budapesten, hanem az egész országban. Felmerül a kérdés, hogy a két alakulatnak biztos szereplése van a szabadtéri meccsen, vagy képbe kerülhetnek más csapatok is. Egyrészt lehet, hogy nem lenne jó a Winter Classic-nak, ha minden évben ugyanaz a két csapat játszaná a mérkőzést, hiszen könnyen elveszítheti az érdekességét. Másrészt a csapatok saját rajongóik is elveszíthetik az érdeklődésüket.

Kérdés, hogy egy vidéki csapat tudná-e hozni azokat a nézettségi mutatókat, amelyeket az első is produkált (28.ábra). Feltettem egy kérdést, amely azt célozta meg, hogy vajon elkísérné-e kedvenc csapatát egy vidéki szurkolói csoport. Az eredmény meglepő, hiszen nem várt válaszokat kaptam.

28.ábra: kérdőívem ábrája – vidéki érdeklődés

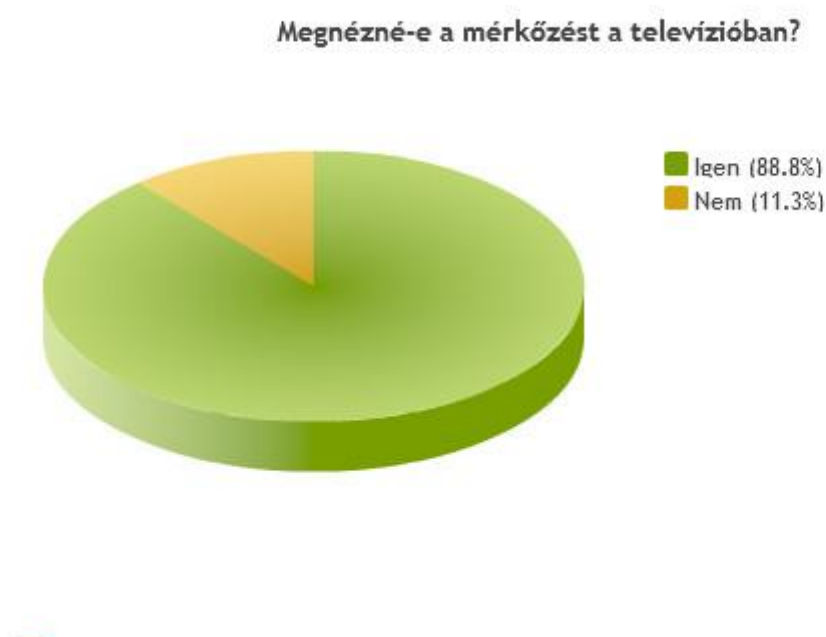
A válaszadók többsége elkísérné csapatát Budapestre egy Winter Classic kedvéért. A Dab.Docler azért lehetne potencionális résztvevő, hiszen a hazai mérkőzésein szinte rendszeresen nagy a látogatók aránya. Átlagban az ő mérkőzéseikre megy ki a legtöbb hazai szurkoló. A probléma az, hogy ebből mennyien lennének azok, akik képesek lennének elkísérni a csapatot Budapestre. Hiszen amilyen sokan vannak a hazai találkozók, olyan kevesen mennek el a csapattal idegenbe. Átlagban ők vonzzák a legkevesebb embert a vendég lelátókra a Mol Ligában. Tudnák vajon aktivizálni magukat a dunaújvárosi nézők egy Kisstadionbeli mérkőzés végett.

Egy másik potenciális résztvevő lehet a Miskolci Jegesmedvék JSE. A mérkőzéseiken általában nincsenek sokan, viszont ha a csapat hatalmas tétért játszik, akkor tudják aktivizálni a nézőket a csapat buzdításáért. Legjobb példa, hogy a 2009/2010-es bajnokságban a Fradi és a Miskolc játszotta a helyosztót az 5. helyért Pesterzsébeten, és a miskolciak szurkolói buszokat indítva megtöltötték a vendég lelátót. Érdekes kérdés, hogy egy Winter Classic részvételért felutaznának-e a szurkolók.

Nézettség szempontból izgalmas téma a Vasas Budapest Stars is. Mérkőzéseiken növekedő nézettségi mutató figyelhető meg, viszont még nincs a csapatnak akkora múltja, hogy elkötelezett szurkolók lennének a lelátókon. A csapat idén kötött együttműködési szerződést a Vasas SC-vel. Érdekes gondolat, hogy egy esetleges Winter Classic részvétel kedvéért a Vasas foci vagy egyéb sportból érkeznének-e nézők a jégkorongosok kedvéért.

Televíziós közvetítés:²⁹

A válaszadók nagytöbbsége szívesen megnézné az eseményt a televízióban (29.ábra).

29.ábra: kérdőívem ábrája – televíziós érdeklődés

A televízió sajnos nem közvetítette az első Mol Liga Winter Classic-ot. Az okok meglehetősen szokatlanok. A Sport1 tv rendelkezett a Mol Liga, a magyar OB1 és az MJSZ által rendezett válogatott mérkőzések közvetítési jogaival. A válogatott szereplése üzletileg kifizetődő, hiszen a jégkorong a nemzeti együttes sikereinek köszönhetően elindult a népszerűségi létrán, és egyre kifizetődőbb úgy nézőszám, mint reklámbevételek tekintetében. Nem úgy, mint a hazai bajnoki mérkőzésekkel, itt már más a helyzet. A Mol liga mérkőzések nagyon ritkán kerülnek képernyőre az alacsony érdekltség miatt, így a reklám szempontjából

²⁹ http://jegkorong.blog.hu/2009/12/20/tul_az_ezren_a_jegyertekesites - 2010.03.29

nem kifizetődőek a magyar mérkőzések. A közvetítési költség egyes források szerint egy millió forint, és ezt nem fedezi a bevételek a mérkőzések kapcsán. Így a Sport1 tv nem volt hajlandó tovább fizetni a Mol Liga meccsekért annak ellenére, hogy 2011-ig szól a szerződés. A Sport1 tv a válogatott mérkőzéseket kivéve, hajlandó volt lemondani minden másról. A Sport tv egyeduralmát a Sportklub tv törte meg, mivel a Mol Liga kapcsán a romániai leányvállalat megszerezte a közvetítési jogokat a román csapatokra. Az előző szezonban már rengeteg mérkőzést adtak, amelyben román csapatok küzdöttek a magyarok ellen és ezek közül többet át is vett a magyar társaság. Viszont visszaesés mutatkozott meg ebben a szezonban. Az MJSZ-nek két szempontot kell figyelembe vennie, mikor a közvetítési jogokról van szó. Az első, hogy minél több mérkőzés kerüljön képernyőre, és ezeknek lehetőség szerint pénzübeli vonzata is legyen. A Sportklub tv hajlandóságot mutatott mindkét feltételre. Ezen túl a Mol Liga, az OB1 és a Magyar Kupa közvetítési joga hozzájuk tartozik. A tárgyalások jelenlegi állapota szerint szezononként 22 Mol Liga- és/vagy OB1.-es meccset adnak majd. Ennek esett áldozatául a 2010-es Winter Classic is. Az esemény előtt kezdődtek a tárgyalások és a Sportklub tv azon a napon nem tudta közvetíteni az eseményt.

Aki pedig kilátogatna az eseményre, nagyrészt baráti társasággal szeretné megtenni (30. ábra).

30. ábra: kérdőívem ábrája – látogatók

A „család” válaszlehetőség meglepően jól szerepelt és megelőzte a „szurkolói társaságot”. Az emberek általánosságban barátokkal és családdal menne ki a rendezvényre, de az „egyéb” válaszoknál kaptam olyan adatokat, amelyek viszonylag meglepőek. Sokan egyedül is kilátogatnának a mérkőzésre, de vannak olyanok is, akik párjukkal kettesben jelennének meg. Érdekes kérdés a szektorok beosztása szempontjából a nézők attitűdje. Nem szabhatjuk túl kicsire, vagy túl nagyra például a szurkolói szektorokat. A legszebb hozzászólás is az egyik válaszadótól érkezett: *Család + Szurkoló társak, hisz a jégkorong egy nagy család ☺*

A következő fejezetben a Winter Classic lehetőségeit vizsgálom meg a SWOT analízis segítségével. Érdemes a lehetőségekre koncentrálni.

SWOT elemzés:

SWOT analízis	Segítenek	Gátolnak
Belső tényezők	<u>Erősségek:</u> • Egyedülálló • Látványos • Családi program	<u>Gyengeségek:</u> • Létesítmény • Csapatok hiánya • Nézők hiánya • Nyitott csarnokok hiánya
Külső tényezők	<u>Lehetőségek:</u> • Futball stadion • internet közvetítés • kettős rangadó • Román csapatok • válogatott • „Karneváli” szórakozás • népszerűsítés • Facebook/Twitter	<u>Veszélyek:</u> • Megszokás • Televízió • Időjárás • Más események • Szervezetlenség

31.ábra: Swot analízis – Winter Classic esetén

1) Erősségek:

- Mindenképpen meg kell említeni az erősségek között az esemény egyedülállóságát. A bajnoki szezonban csak egyetlen egyszer rendeznek Winter Classic-ot, és ez okot ad a rendkívüli érdeklődésre és a felfokozott kíváncsiságra. Az NHL-ben óriási izgalommal várják a napot, mikor kiderül, hogy melyik város adhat otthont a következő mérkőzésnek. Magyarországon a helyszín egyelőre adott, hiszen nincsen a Kisstadionon kívül olyan nyitott jégpálya, amely alkalmas lenne egy hivatalos bajnoki mérkőzés megrendezésére.
- Előnye még, hogy rendkívül látványos sportágról van szó. A jégkorong hihetetlen mértékben fejlődik, gyorsul és a nézők számára felejthetetlen élményt nyújt.
- Előnye, hogy családi programnak is tökéletes. Egy egész délutános rendezvény, amely mindenki számára élményt nyújt. Amerikában óriási karneváli hangulat uralkodik a csarnok körül, egy igazi „hoki ünnep” a jégkorongot szeretők számára, és azoknak, akik egy napos kikapcsolódásra vágyik a családjával vagy barátaival.

2) Gyengeségek:

- Létesítmény hiánya megnehezíti a rendezők dolgát. A Kisstadion szinte az egyetlen helyszín, ahol hivatalos bajnoki mérkőzést lehet játszani. A pálya viszont olyan elavult, hogy a versenykiírást is meg kellett változtatni, hogy helyet tudjon adni a Winter Classic-nak. Az öltözők elavultak, a sajtószobák hiányosak, a lelátó pedig korszerűtlen. Nem működik az eredményjelző a csarnokban, így a szervezőknek mobil kivetítőt kellett a helyszínre szállíttatnia. A parkolási lehetőségek is korlátozottak a látogatók számára.
- A csapatok hiánya megnehezíti a választást. A Fradin és az UTE-n kívül nincs olyan nagy hagyományokkal rendelkező csapat, amelyeknek a régi rangadóit fel lehetne eleveníteni.
- A nyitott csarnokok hiánya nem teszi lehetővé, hogy más városok is otthont tudjanak adni a rendezvénynek. Budapesten kívül nincs olyan nyitott jégpálya, amely alkalmas lehet egy hivatalos bajnoki mérkőzés lebonyolítására.

3) Lehetőségek:

- Az internet világában lehetőségnek számít az internetes közvetítés. Ha valakinek nincsen otthon Sportklub Tv-je (hiszen az ő birtokukban van a Mol Liga közvetítésének a joga), annak lehetősége lenne online nyomon követni az eseményt. Az első Winter Classic-ot közvetítés hiányában az interneten keresztül lehetett nézni, de nem volt kiépítve a feltétele a kommentátornak és a visszajátzásoknak, így ha nem volt teljes mértékben élvezhető a honlapon keresztül.
- Lehetőségek között szerepel az ötlet, mely szerint más országokhoz hasonlóan egy foci stadionban kellene megrendezni az eseményt. Egyes vélemények szerint, ha a ferencvárosi csapatról van szó, az Üllői úti Albert Stadionban lehetne felállítani egy ideiglenes jégpályát. Az kezdeményezés annyiban helytálló, hogy egy sokkal modernebb létesítménybe érkeznének a nézők, ahol jobban meg lehetne oldani a biztonsági kérdéseket is. Modernebb öltözők és körülmények. A világítás sem lenne akadály, és nem kéne a sötétedéstől tartva kora délután lejátsszani a meccset. Mobil kivetítők akkor is kellenének, ha a Kisstadionban lenne az esemény. Egy foci stadionban is körülbelül annyian férnek el, ha nem többen és a parkolási lehetőségek is meg vannak oldva. Ettől lenne az egész esemény még egyedibb, hiszen ilyen még soha nem volt Magyarországon. Biztosan rengeteg érdeklődő látogatna ki az eseményre, hiszen részesei szeretnének lenni egy sporttörténeti pillanatnak. Nincs semmi akadálya, hiszen ebben az időszakban a Soproni Ligában nincs forduló, hiszen a téli szünetben készülnek a csapatok a tavaszi szezonra. A pálya gyepminőségét sem lehetne elrontani, hiszen télen amúgy is rossz állapotban vannak a pályák. Egyedüli akadálnak tekintem az FTC labdarúgó szakosztályának engedélyét. Példa is volt erre nemrég. Ausztriában a klagenfurti Sportparkban rendeztek Winter Classic-ot, melyet a futball stadion közepére felállított jégpályán játszottak. Az érdeklődés nem is maradt el, hiszen pár nap alatt 27.500 jegyet értékesítettek, végül a rendezvényt 30.500 néző tekintette meg.
- A kettős rangadó is egy lehetőség a Winter Classic számára. Felmerült az ötlet, hogy a futballban már előforduló megoldás életképes lehetne. A nézettség szempontjából előnyös lenne, ha nemcsak kettő, hanem négy csapat érdeklődői vennének részt az eseményen. Az átlagnézők, akik nincsenek elkötelezve egyik félhez sem, azoknak mindenképp jó szórakozás, hiszen két mérkőzést láthatnak egymás után. lehetséges

megoldás lehetne egy délutáni Dab.Docler – Vasas Bp. Stars és egy esti Ferencvárosi TC – Újpesti TE mérkőzések. A kérdőívből kiderül, hogy ezt a négy csapatot látnák legszívesebben a szurkolók. Mivel a hagyományok miatt a Fradi és az UTE találkozója biztosak mondható, a másik két csapat mérkőzése egy tökéletes felvezető lehetne a rangadó előtt.

- A romániai csapatok szereplése is esetleges megoldás lehet. A csíkszeredai csapat kedveltnek mondható, ám a szurkolók valószínűleg nem jelennének meg a rendkívül távolság miatt.
- Felmerült az ötlet, hogy a válogatottnak kellene játszania a Winter Classic-on. Nem elvetendő ötlet, hiszen ők vonzzák a legtöbb nézőt, ha jégkorongról van szó. A nemzeti csapatot mindig nagy figyelem követi, akárhol játszik. Egy esetleges szabadtéri barátságos mérkőzés valamelyik sztár ország válogatottja ellen lehet, hogy nagy nézettséget hozna, és a televízió is szívesebben adná le az eseményt.
- Ebből adódik, hogy az esemény rendkívül alkalmas a sportág népszerűsítésére. Hiszen ha valaki kilátogatna akár családotól, akár baráti társasággal a Winter Classic-ra, egy olyan élménnyel gazdagodna, amely elindíthatja azon az úton, amelyet végigjárva megszereti a sportágat és visszatérő néző lesz belőle.
- Lehetőségképp ki lehetne alakítani egy olyan „karneváli” hangulatot, amely vonzó lehet mindenki számára. Előfordulhat, hogy a mérkőzés nem is hozza annyira lázba az embereket, de ha egy olyan egész napos programot látogat meg, amely teljes mértékben kikapcsolódást nyújt nekik, akkor jó élményekkel fog távozni az eseményről. Rengeteg sátrat, pavilonokat és kivetítőket lehetne felállítani a stadion körül, ahol a nézők kedvükre válogathatnak a programok között a mérkőzések előtt és után.
- Marketing szempontból hatalmas fejlődési lehetőség lenne a Facebook és a Twitter nevű internetes közösségi oldalak által nyújtott lehetőségek kihasználása. A fiatalok elérése fontos szempont lehet, hiszen ők az elsőszámú célközönség. Ha a hálózaton keresztül sikerülne még több embert bevonni az eseménybe, akkor már megérte az egész.

4) Veszélyek:

- Komoly veszélyforrás az időjárás. Mivel ez egy nyitott jégen zajló esemény, egy eső vagy rendkívül rossz idő veszélyeztetné a lebonyolítást. A hóesés télen nem baj, sőt hozzásegítene átérezni az egész esemény hangulatának minden pillanatát. A túlzottan jó idő sem megfelelő, hiszen a jég hűtésének sem tesz jót az erős napsütés. Egy hirtelen felmelegedés a jég minőségét elronthatja.
- Hatalmas veszélynek tekinthető a megszokás félelme. Az első Winter Classic lehet, hogy csak azért volt olyan népszerű, mert új dolog volt. Másodszorra nem biztos, hogy annyian kimennének, hiszen már nem újdonság és az előző évben már voltak.
- Veszélyforrás lehet még más események időpontja is. Szerencsére télen ebben az időpontban szinte mindegyik bajnokság szünetel, de ha lenne egy nagyobb horderejű esemény, akkor lehet, hogy nem lenne olyan sikeres a szabadtéri meccs.
- Amilyen lehetőség, olyan veszélyforrás a televízió is. Mivel a tv adná az eseményt, sokan lehet, hogy úgy döntenének, inkább az otthon nézik meg a mérkőzést. Lehet, hogy sokan a kényelem szempontjából nem menne ki a helyszínre.
- Veszélyforrás a szervezetlenség. Ha az emberek egy rosszul megszervezett eseményre mennek ki, akkor szinte biztos, hogy a következőre már nem mennének ki.

VII. Konklúzió

Összegezve szakdolgozatomat elmondhatom, hogy annak ellenére, hogy az idei első Mol Liga Winter Classic papíron veszteséges volt, a jégkorong jövőjének mindenképp javára volt. Nagyon fontos a sportág népszerűsítése hazánkban, mivel sajnos nem tartozik a legnépszerűbb sportágak közé. Mindenkinek, aki a jégkorongban tevékenykedik, akár játékos akár sportvezető, mindenképp feladatának kell éreznie a hoki magyarországi fejlődését.

Az egyik legjobb kezdeményezés lehet ilyen szempontból, a Winter Classic. Egy olyan esemény, amelyre családoktól kezdve, a legfanatikusabb szurkolókon keresztül mindenki jól érezheti magát. Egy remek alkalom az embereknek, hogy megismerjék a jégkorongot.

Kérdőívem összefoglalása:

A kérdőív és a szakdolgozatom célja is az volt, hogy bemutassam a Winter Classic-ot, és felmérjem a nézők tájékozottságát és véleményeit az eseménnyel kapcsolatban. A jegkorong.blog.hu honlap segítségével felkerült az internetre a kérdőív, és rengeteg hozzászólás érkezett ezzel kapcsolatban. Az esemény megmozgatta az emberek fantáziáját, és sokan elkezdtek gondolkodni azon, hogy milyen lehetőségeket lehetne kihasználni az esemény keretein belül. A hozzászólásokban, amelyet szerintem nyugodtan nevezhetem mini közvélemény kutatásnak, rengeteg használható és rengeteg kivitelezhetetlen ötlet merült fel.

A kérdések első felében arra voltam kíváncsi, hogy mennyien követik nyomon a hazai pontvadászatot. A válaszokból kiderül, hogy aki szereti a jégkorongot, az általában figyelemmel kíséri a magyar hokit is. Sokaknak a véleménye az volt, hogy mindegy ki játszik, csak legyen jó meccs, és „hajrá magyar hoki”. Voltak olyan válaszadók, akik pedig ragaszkodnak a kedvenceikhez, és akkor ülnek a képernyők elé vagy látogatnak ki egy mérkőzésre, ha a csapata játszik.

A második felében arra kérdeztem rá, hogy mennyire volt jól kommunikálva a Winter Classic. A válaszadók 88.3%-a tudta, hogy volt egy ilyen rendezvény a Kisstadionban. Ezek a válaszok mutatják, hogy aki szereti a hokit, az tisztában volt azzal, hogy miről is szóltak a kérdések.

A harmadik szakaszban arra kerestem a válaszokat, hogy ha lenne egy következő Winter Classic, akkor mennyien látogatnának ki az eseményre. Arra is kíváncsi voltam, hogy a válaszadók szerint milyen jegyárakat tartanának elfogadhatónak, és megnéznék-e a televízióban a mérkőzést, ha éppen nem tud kilátogatni az eseményre. A válaszadók 48.5%-a biztosra állította, hogy megvásárolná a jegyet, viszont 9.3% nem. Őket sem szabad leírni, meg kell találni a módját, hogyan lehetne rávenni őket, hogy meggondolják magukat. Érdekesebb szempont az, hogy azokat, akik 42.2% arányban a talán választ jelölték be, hogyan lehet megszólítani, és mivel lehetne a véleményüket az igen felé elvinni.

A véleményekre nem kérdeztem rá, hiszen nem volt kapacitása a kérdőívnek ezekre a válaszokra, valamint mivel személyesen is ott voltam az eseményen, nagyjából tisztában vagyok azokkal a dolgokkal, mivel lehetne még színvonalasabbá tenni a Winter Classic-ot. Tapasztaltam azokat a hiányosságokat, esetleg gyengeségeket, amelyek felmerültek idő közben. A legnagyobb probléma talán az volt, hogy a biztonsági szolgálat, és a rendőrök nem

engedtek be rengeteg embert érvényes jeggyel. Legfontosabb, hogy a beléptetést kell megoldani olyan szinten, hogy senkit ne érjen kellemetlenség, és a következő évben is kilátogasson az eseményre.

Összegzés:

Az amerikai példára támaszkodva mindenképp érdemes lenne megrendezni jövőre is a Winter Classic-ot. Ha nem is lesz nyereséges az esemény - mint az idei -, hosszútávon mindenképp jó befektetés a jégkorong szempontjából. Ha sikerülne a televíziós jogokat érvényesíteni, és szponzorokat megnyerni az eseményhez, akkor az a minimális negatív mérleg is kiegyenlítődne. Sőt akár nagy nyereségre is szert lehetne tenni a televízió segítségével, és megfelelő szervezettséggel, közönségprogramokkal, bemutatókkal.

Javaslatétel:

Véleményem szerint egy kettős rangadó ötlete nem elvetendő dolog. Egy egyeztetés után, a szurkolótáborokkal és az egyesületekkel, akár egy labdarúgó stadiont is meg lehetne tölteni, ha megfelelően lenne kommunikálva az esemény. De egyelőre a jelenlegi helyzetben maradok a Kisstadionnál, amelyet befektetőkkel vagy szponzori pénzekkel fel lehetne újítani és olyan állapotba hozni, hogy minden igényt kielégítsen, és meg lehessen zökkenőmentesen rendezni a Winter Classic-ot.

Zárszóként tehát azt a következtetést vonhatom le, hogy érdemes lenne megrendezni a 2010/2011-es Mol Liga Winter Classic-ot. A hazai jégkorong bajnokság népszerűsítésének egyik legjobb eszköze lehet a következő évre, ha színvonalasan meg lenne szervezve.

Irodalom jegyzék:

Kovács Attila – Tejfalussy Béla: Magyar hokisztori (G-adam kiadó, 2008)

Kerekes András – Géczi Gábor: Teremtsük meg a hazai jégkorong-kultúrát! (Magyar Edző 2008/2)

<http://bleacherreport.com/articles/312822-nhls-winter-classic-with-historic-games-comes-classic-pictures-and-comments#page/1> - 2010. 03.25

[http://en.wikipedia.org/wiki/Cold_War_\(ice_hockey\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Cold_War_(ice_hockey)) – 2010.03.25

<http://bleacherreport.com/articles/312822-nhls-winter-classic-with-historic-games-comes-classic-pictures-and-comments> - 2010. 03.25

http://en.wikipedia.org/wiki/Heritage_Classic - 2010.03.25

<http://sportsmarketing.hu/2009/12/28/winter-classic/> - 2010.03.25

http://www.hockeysfuture.com/articles/8331/frozen_tundra_hockey_classic_preview/ - 2010.03.25

http://badgerherald.com/sports/2006/02/10/uw_awaits_frozen_tun.php - 2010.03.25

http://en.wikipedia.org/wiki/2008_NHL_Winter_Classic - 2010.03.27

[comments#page/4](http://bleacherreport.com/articles/312822-nhls-winter-classic-with-historic-games-comes-classic-pictures-and-comments#page/4) - 2010.03.27

<http://bleacherreport.com/articles/312822-nhls-winter-classic-with-historic-games-comes-classic-pictures-and>

[http://nbcports.msnbc.com/id/22476623/](http://nbcsports.msnbc.com/id/22476623/) - 2010.03.27

<http://www.sportsbusinessjournal.com/article/60871> - 2010.03.27

http://www.huffingtonpost.com/2009/01/01/nhl-winter-classic-2009-f_n_154665.html - 2010.03.28

http://en.wikipedia.org/wiki/2009_NHL_Winter_Classic - 2010.03.28

http://en.wikipedia.org/wiki/2010_NHL_Winter_Classic - 2010.03.30

<http://www.sportingnews.com/nhl/article/2010-01-12/sbj-winter-classic-s-success-where-does-nhl-take-it->

[from-here](#) - 2010.03.30

<http://www.sportsbusinessjournal.com/article/64409> - 2010.03.30

<http://www.sportsbusinessjournal.com/article/64207> - 2010.03.30

<http://www.sportsbusinessjournal.com/article/64531> - 2010.03.30

http://sports.yahoo.com/nhl/blog/puck_daddy/post/Winter-Classic-2010-Greater-success-or-slight-

[d?urn=nhl,211019](#) – 2010.03.30

<http://www.sportsbusinessjournal.com/article/64531> - 2010.03.30

http://en.wikipedia.org/wiki/2008_NHL_Winter_Classic - 2010.03.31

<http://nbcports.msnbc.com/id/22476623/> - 2010.03.31

http://en.wikipedia.org/wiki/2010_NHL_Winter_Classic - 2010.03.31

http://en.wikipedia.org/wiki/2009_NHL_Winter_Classic - 2010.03.31

<http://jegkorong.blog.hu/2010/01/23/nezoszamok> - 2010.04.01

http://jegkorong.blog.hu/2009/12/10/a_kisstadion - 2010.04.02

<http://icezone.hu/hir.asp?id=579> – 2010.03.24

http://jegkorong.blog.hu/2009/12/20/tul_az_ezren_a_jegyvertekesites - 2010.03.29